

Päälystö- lehti

6/2022 JOULUKUU

Edustajakokouksen satoa

18

Rajan kokemuksia etätyöstä

28

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

92. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLYSTÖLEHTI 2023

aineisto- ja ilmestymispäivät

Numero	Aineisto	Ilmestyy
1	22.2.	17.3.
2	17.5.	9.6.
3	20.9.	13.10.
4	22.11.	15.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Evp-sivuille tulevan aineiston osalta yhteys ennakkoon Markku Virtaseen. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 0299 500 787
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Mika Avelin
Puh. 040 301 9292
mika.avelin@paallystoliitto.fi

Toni Rinta
toni.rinta@paallystoliitto.fi

Ilkka Siiri
ilkka.siiri@paallystoliitto.fi

Michael Kajander
michael.kajander@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päälystoliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

9	■	SANAN SÄILÄ	17	■	JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ
10	■	PÄÄLUOTTAMUSMIEHET	33	■	LIIKUNTA
12	■	RAJA	34	■	EVP TM

Omaehtoinen opiskelu on yksi mahdollisuus kehittää ammattitaitoaan. s. 26

Kuva: Michael Kajander

- 7 Ajankohtaista hallinnosta
- 20 Vuoden opistoupseeri löytyi Vekaralta
- 26 Omaehtoisen opiskelun mahdollisuudet
- 32 Lyhyesti

Kansi: Vuoden opistoupseeri, ylliluutnantti Ville Lintu on harvoja kouluttajatehtävissä toimivia opistoupseereita. Heidän kokemukselleen ja osaamiselleen olisi enemmänkin tarvetta kentällä. Kuva: Juha Susi

PÄÄLYSTÖLIITTO RY

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkariinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Mika Avelin 040 301 9292.

Jäsensihteerit Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteerit Sanna Karell 040 301 9297.

Päällystämismiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 0299 500 787, Jukka Mäkinen 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi
(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Astetta alemmas

”Minä tunnen, kuinka vauhti kiihtyy” lauletaan tunnetussa hittibiisissä, ja tuo lause kuvaa hyvin myös tämän hetken tilannetta puolustusvoimissa. Puolustusvoimien henkilöstön jaksaminen on ollut viime aikoina koetuksella, ja nykytilanne on lisännyt palkatun henkilöstön kuormitusta. Henkilöstöjärjestöjen ja puolustusvaliokunnan pitkään ajama asia on nyt julkisesti tiedostettu Pääesikunnassakin, sillä sen nostivat esille puolustusvoimain komentaja, kenraali **Timo Kivinen** marraskuun alussa valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa sekä puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö, kenraalimajuri **Rami Saari** Ruotuväen haastattelussa.

Kentältä on korviimme kantautunut huolestuttavaa, mutta enustettavissa ollutta viestiä suurista ylityökertymistä ja huomattavista, puolustusvoimien ohjeistaman 70 vuorokauden katon ylittävistä sotilaallisen harjoituksen vuorokausimääristä. Sotilaallista harjoitusta tulee käyttää vain työaikasopimuksessa sovitujen määritelmien täytyessä ja niitä noudattaen. Sotilaallista harjoitusta ei ole tarkoitettu käytettäväksi säästelementtinä tai lisätuntien saamisena henkilöstön käyttöön. Venytetäänkö henkilöstöä nyt kuminauhan lailla ääri rajoille näin vielä rauhan vallitessa? On itsestään selvää, että vallitseva tilanne nostaa meillä ammattisotilailla kutsumuksemme ja velvollisuudentunton pintaan ja jaksamisesta huolehtiminen jää helposti toissijaiseksi. Koemme nyt tekevämme sitä työtä, mihin ja mitä varten meidät on koulutettu. Pitää kuitenkin muistaa, että elämme Suomessa vielä rauhan aikaa, vaikkakin täysin poikkeuksellisessa turvallisuustilanteessa. Vallitseva tilanne voi kestää vielä pitkään epävakana, vaikka toivottu ja todennäköinen Nato-jäsenyys vuodenvaihteen jälkeen varmistuisikin. Nyt korostuu kaveria ei jätetä -ajattelun tärkeys. Nyt tulee työkavereiden ja esimiesten kaikilla tasoilla kiinnittää erityistä huomiota jaksamiseen. Loppuunpalaminen on salakavala tauti, ja se voi liian pitkälle päästyään aiheuttaa pitkäkestoisen tai jopa lopullisen työkyvyttömyyden. Jokainen rauhan aikana liian uupunut tai loppuunpalanut ammattisotilas tai siviili on liikaa ja aivan liian suuri uhri isänmaamme alttarilla. Ei rauhan aikana takin tule mennä vereen. Vieraillessamme merivoimissa, merivoimien komentaja, kontra-amiraali **Jori Harju** ilmaisi tarvittavan ajattelumallin oivallisesti - kannattaa olla tyytyväinen normaaliin hyvään tasoon - se riittää. Allekirjoitan tuon täysin, ja toivottavasti tämä

Kuva: Mikko Perön

ajatus jalkautuisi muihinkin puolustushaaroihin, laitoksiin ja hallintoyksiköihin. On turha ottaa koneesta kaikkia tehoja rauhan aikana irti, koska silloin ei ole enää mitään, millä nostaa tehoja tarpeen niin vaatiessa. Tehkäämme kaikki se, mitä tarvitaan, mutta pidetään huolta, että puolustuksemme koneiston sydän, henkilöstömme, pysyy taistelukelpoisena. Otetaan aste alemmas.

Päällystöliiton juuret ovat paikallisyhdistyksien toiminnassa, ja ne ulottuvat liiton syntyäkin pidemmälle itsenäisen Suomen alkuaikoihin. Haluankin Päällystöliiton puolesta onnitella Luonetjärven Päällystöyhdistystä ja Laivaston Päällystöyhdistystä jäsenineen merkittävästä 100 vuoden merkkipaalusta sekä kiittää yhdistyksien henkilöstöedustajia kautta aikojen jäsentemme ja tarkoituseriemme eteen tekemästänne työstä.

Haluan Päällystöliiton puolesta onnitella myös kaikkia itsenäisyyspäivänä ylennettyjä ja palkittuja sekä toivottaa jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme rauhallista joulua ja menestyksekkästä tulevaa vuotta 2023.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

Puheenjohtajaksi valittu Maria Löfgren korostaa työhyvinvoinnin merkitystä. Hän näkee sotilaiden työaikalain päivittämisen ja sitä kautta parantuvan jaksamisen olevan merkittävä tekijä työhyvinvointiin. Hänen johtamansa Akava lähtee siitä, että työaikalain uudistaminen on kirjattava selvästi seuraavan hallituksen ohjelmaan.

Puheenjohtaja Maria Löfgren:

Akava rakentaa parempaa työelämää

Teksti: Juha Susi Kuva: Liisa Takala

Akavan marraskuussa valitun puheenjohtaja Maria Löfgrenin puheissa nousee usein esiin Suomi ja suomalaiset. Hänen vastauksistaan piirtyy kuva, jossa työelämän parannukset heijastuvat jäsenistön lisäksi koko yhteiskuntaan.

- Työelämä, turvallisuus, osaaminen ja talous. Kaikkien näiden on oltava kunnossa, kun tavoittelemme Akavan tavoitteiden mukaista Suomea.

Keskusjärjestöjen rooli elää ajassa

Eri medioissa näkee aika ajoin kärkeäkin kommentteja keskusjärjestöjen asemasta ja roolista paikallisen sopimisen aikakautena. Niiden tarvetta arvostellaan. Roolit neuvottelujärjestelmässä eivät ole samoja kuin menneinä vuosikymmeninä, jolloin asioista sovittiin keskitetysti kolmikannassa.

- Ei keskusjärjestöjen merkitys ole mihinkään kadonnut enkä näe, että se olisi katoamassakaan. Rooli, tehtävät ja toimintatavat elävät ajassa. Akavalla on palkansaajakeskusjärjestönä tärkeä rooli jäsenten edunvalvojana, lainsäädäntöön vaikuttajana ja yleisemmin yhteiskunnallisena keskustelijana.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen onkin osa nykypäivän keskusjärjestön toimintaa. Viestiä jäsenistöltä viedään eteenpäin.

- Jotta korkeasti koulutetut tuntevat meidät omakseen, pitää meidän tuntea hyvin jäsenten arkea ja huolia, jotta osaamme

uskottavasti nostaa heille tärkeitä asioita keskusteluun.

Nuorten aseman huomioiminen ja sen viestin vieminen eteenpäin osa tätä työtä.

- Meidän on entistä paremmin kuunneltava heitä ja mietittävä yhdessä, tulevatko nuorten tärkeinä pitämät asiat riittävän vahvasti esille puheissamme ja mikä vieläkin tärkeämpää, myös teoissamme.

Neuvottelujärjestelmässä on vikaa – mikä ratkaisuksi?

Löfgren toi puheenjohtajakampanjansa aikana usein esille nykyisen työmarkkinajärjestelmän ongelmat. Aikaisemmin osapuolten välillä vallinnut luottamus on kadonnut. Tämä on näkynyt järeinä työtaisteluina, joilla on haettu alakohtaisten palkkaepäkohtien korjaamista.

- Kun Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) koordinoi tiukasti jäsenliittojensa palkkanuuvotteluja, on riskinä, että konflikteja esiintyy tulevaisuudessakin. Julkisen ja yksityisen sektorin työnantajatahot ovat var-

sin etäällä toisistaan eikä sektorit ylittävää yhteistä näkemystä näytä olevan.

Hän korostaa luottamuksen merkitystä. Tarkoitus on nostaa asia pöydälle myös muiden keskusjärjestöjen puheenjohtajien kanssa.

- Ilman luottamusta neuvottelemisen ja sopiminen ei ole tuloksellista tai tehokasta. Mielestäni keskusjärjestöjen pitää uskaltaa keskustella kaikista niiden jäsenkuntaa koskevista aiheista. Ei voi olla niin, että työehtosopimusjärjestelmä on tabu, josta keskusjärjestöt eivät voi puhua.

Luottamus ei synny sanelemalla ja sen rakentaminen vaatii kaikkien panosta.

- Työmarkkinaosapuolten on löydettävä keinot, joilla palautetaan vakaus ja ennakoitavuus ja vähennetään konfliktien määrää. Ostovoiman ja kilpailukyvyyn, valtakunnallisen ja paikallisen sopimisen sekä toimialakohtaisten erityispiirteiden yhteensovittaminen ja huomioon ottaminen edellyttävät sitä, että nähdään myös kokonaisuus. Ymmärretään isossa kuvassa se, miten palkkaratkaisut vaikuttavat koko Suomeen ja suomalaisiin.

Akava onkin esittänyt työriitojen sovittelujärjestelmän uudistamista.

- Tällä tiellä tulee jatkaa ja löytää lisää keinoja, joilla työehtosopimisen lainsäädäntöä voidaan kehittää toimivampaan suuntaa. Työmarkkinaosapuolten välinen vuoropuhelu muutoinkin kuin sopimusneuvotteluissa on välttämätöntä, jotta ymmärretään vastakkaisia näkökulmia.

Aidon vuorovaikutuksen merkitystä ei voi korostaa liikaa

Kampanjansa aikana Löfgren puhui usein uudesta ja avoimesta Akavasta.

- Aidon vuorovaikutuksen merkitystä ei voi korostaa liikaa. Niin Akavan kuin sen jäsenjärjestöjen pitää viestiä avoimesti ja toimia osallistavasti. Yhtenäisyys, vuoropuhelu ja luottamus eivät rakenna itsestään, vaan niiden eteen on tehtävä joka päivä töitä.

Avoimuus näkyy myös kaikkein pienimpien jäsenliittojen ajankohtaisten asioiden tai huolien kuuntelemisena. Kaikkien näkemykset tulee huomioida.

- Näen akavalaisen moninaisuuden meidän vahvuutenamme. On kyse sitten pienestä tai suuresta jäsenliitosta, Akavan ja sen puheenjohtajan tulee osata pitää esillä niille ja niiden jäsenille tärkeitä asioita. Teemme yhteistyössä työtä akavalaisten asioiden eteen.

Avoimuus, asiantuntevuus ja arvot nousivat kampanjapuheissa myös vahvasti esiin.

- Niiden varaan on minusta hyvä perustaa keskustelu siitä, millaisten valintojen

pohjalta rakennamme parempaa Suomea ja työelämää.

Työhyvinvointi turvallisen työelämän takeena

Työhyvinvointi on Löfgrenille tärkeää. Hän nostaa sen usein puheissaan tai Twitter-päivityksissään esiin.

- Ihmisten työhyvinvointi ja työssä jaksaminen huolestuttavat minua todella paljon. Ensinnäkin kyse on ihmisten oikeudesta turvalliseen ja terveeseen työelämään. Jokainen kohtuuttomien vaatimusten ja työkuorman vuoksi uupunut on liikaa.

Toiseksi huomionarvoiseksi kohdaksi hän nostaa sen merkityksen paitsi ihmisille itselleen myös koko Suomelle.

- Tarkoitin työllisyyttä ja taloutta. Työllisyysasteen nosto ja talouden vahvistaminen eivät onnistu, ellei työelämä ole sellaista, että ihmiset pystyvät ja jaksavat töissä. Työhyvinvointi nostaa tuottavuutta ja sen myötä syntyy helpommin uusia innovaatioita.

Akava onkin viimeisen vuoden aikana nostanut entistä vahvemmin tematiikan esille Työhyvinvoinnilla työllisyyttä -ohjelmallaan ja esittänyt paljon konkreettisia muutosehdotuksia lainsäädäntöön.

- Työturvallisuuslaki tulisi uudistaa kokonaisuudessaan niin, että siinä huomioidaan mm. psykologisen kuormituksen ennaltaehkäisy ja henkisen työkyvyn tukeminen.

Löfgrenin mukaan lainsäädännöllisiä toimia tarvitaan työhyvinvoinnin aseman turvaamiseksi. Se ei kuitenkaan tuo helpoa ratkaisua tilanteen parantamiseksi, sillä työhyvinvointia ei voi tuoda ulkopuolelta, vaan se syntyy töissä töitä tekemällä. Avoin keskustelu työpaikoilla on tästäkin asiasta tärkeää.

- Työpaikoilla pienistä suuriin asti tarvitaan aitoja keskusteluja ja yhteisiä toimintamalleja siinä, miten henkilöstö pääsee todella vaikuttamaan siihen, että omat työt organisoidaan fiksulla tavalla.

Sotilaiden työaikalaki on saatava ajan tasalle

Akavalaiset sotilasjäsenliitot, Päälystöliitto ja Upseeriliitto, ovat ajaneet vuosikautia Puolustusvoimien työaikalain uudistamista vastaamaan nykyaikaa. Nyt työtä tehdään 2020-luvulla, mutta toimintaa ohjataan 1970-luvun lakitekstein. Tilanne on puheenjohtajalle hyvinkin tuttu.

- Akava on yhdessä Päälystöliiton ja Upseeriliiton kanssa pitänyt työaikalain uudistustarvetta esillä jo pitkään. Asia on oltu aktiivisia myös yhdessä muiden puolustushallinnossa työskenteleviä edustavien henkilöstöjärjestöjen kanssa. Puolustusvoimien nihkeä tai pikemminkin

vastahankainen suhtautuminen vaan on estänyt asian etenemisen.

Eduskunnassa on useaan otteeseen, viimeksi puolustusvaliokunta nyt syksyllä, todettu tarve parantaa henkilöstön jaksamista ja tarkastella työaikalain ajanmukaista.

- Akava lähtee siitä, että työaikalain uudistaminen on kirjattava selvästi seuraavan hallituksen ohjelmaan. Kun se saadaan sinne, en näe, miksei se lopulta myös toteutuisi, kun poliittinen tahto on selvä.

Löfgren yhdistää työaikalain päivittämisen työhyvinvointiin.

- Kyse on nimenomaan työhyvinvointiasiasta. Lukuisten kyselyjen ja selvitysten valossa henkilöstöllä ei nykytilanteessa ole riittävästi aikaa palautumiseen ja työn kuormittavuus on liiallista. Tilanne on ollut tämä jo pitkään ja nyt lisääntyneiden harjoitusten ja valmiustehtävien myötä ongelmat tulevat korostumaan entisestään. Ei henkilöstöä voi ajaa uuvuksiin jo rauhanaikana.

Nato-jäsenyys heijastuu työvoimatarpeeseen

Akavassa nähdään muuttuneen kansainvälisen tilanteen ja Suomen Natoon liittymisen myötä korostuvan paitsi puolustusvoimien materiaaliset tarpeet myös henkilöstön määrä ja jaksaminen.

- Puolustusvoimilla on kiireellinen tarve pysyvälle henkilöstön lisäykselle. Tämänkin asian on myös puolustusvaliokunta nostanut aivan äskettäinkin esille. Nykyisiin ja tuleviin tehtäviin ei löydy tarpeeksi tekijöitä nykyisillä henkilöstöresursseilla.

Akavan hallitusohjelmataivoiteisiin on kirjattu esitys tuhannen uuden työntekijän tarpeesta ensi vaalikauden kuluessa, heistä puolet olisi upseereja ja toinen puolet muuta henkilöstöä.

- Tätä asiaa viemme johdonmukaisesti yhdessä alan liittojemme kanssa eteenpäin.

Maria Löfgren

- Akavan puheenjohtaja
- Oikeustieteen kandidaatti
- 54-vuotias
- Työskennellyt aikaisemmin JUKOn toiminnanjohtajana, Akavan työelämäyhtymän johtajana sekä eri lakimiestehtävissä
- Perhe: kaksi aikuista lasta
- Harrastukset: Liikunta (juokseminen, ulkokuntosali, pyöräily, luisteluhiihto, retkiluistelu, avantouinti, rock-keikat)
- Motto/elämänohje: Tartu hetkeen, mutta valitse huolella, mihin hetkeen tartut.

Kuva: Siiri Susi

Talous tarkka, vakaa markka

Teksti: Juha Susi

Viimekuinen Edustajakokous antoi hyvän näkymän liiton toimintaan. Menneitä, käynnissä olevia ja lähiaikoina tapahtuvia edunvalvonta-asioita on paljon, työtä on riittänyt ja siis riittää jatkossakin.

Puheenjohtajan ja pääluottamusmiehen katsaukset välittivät varmaankin monelle kokoukseen osallistuneelle kuvan siitä toimintaympäristöstä, jossa tämän päivän edunvalvontaa tehdään. Se on hyvin vaihtelevaa ja jatkuvasti uusia ulottuvuuksia saava. Tuskinpa kukaan edes villeimmissä kuvitelmissaan olisi voinut nähdä Nato-jäsenyyden myötä käynnistyviä palvelussuhteen euvotteluita vuoden takaisen kokouksen yhteydessä.

Näiden jatkuvasti käynnissä olevien asioiden lisäksi liiton hallinto oli tehnyt laajan selvityksen tulevaisuuden talouden turvaamiseksi. Taustalla oli viime vuonna Edustajakokouksen antama velvoite laatia selvitys omaisuudesta, talouden askelmerkeistä ja mahdollisista omaisuuden realisoinneista. Tämä selvitystyö oli ennakkoon kääntynyt, ainakin kuullun perusteella, monelta ajatuk-

seksi, että nyt aiotaan lomakohteet "laittaa lihoiksi". Sen verran selkeä oli puheenjohtaja **Jyrki Lukkarisen** viesti jäsenistölle, ettei moisesta ole pelkoa tämän vuosikymmenen aikana.

Toinen viesti oli myös hyvin yksiniitinen: jäsenmaksujen korotukset eivät ole listalla. Jäsenmaksutuotot vähenevät vääjäämättömästi poistuman myötä. Vaikka tehtävät tiivistyvät yläpäähän pikkuhiljaa ja palkan korotukset tuovat niihin oman lisänsä, joudutaan omaisuutta hyödyntämään jäsenmaksutuottojen ja toimintamenojen välisen kuilun kattamiseksi. Tämä on ihan normaalia tulojen ja menojen tasapainottelua.

Onneksi liiton sijoitukset ovat tuottaneet hyvin, ja vaikka rahamarkkinat elävätkin nyt varsin sekalaista aikaa, on niistä helposti irrotettavissa likvidiä varallisuutta tarpeen niin vaatiessa. Kun kokousedustajien joukosta kuului kysymys, jossa tiedusteltiin, mitä liiton jäljelle jäävälle omaisuudelle oikein tehdään aikanaan, osoittaa se selvitystyön olleen vakuuttavaa ja pitkälle tähtävää.

Liiton talous näyttää turvatulta. Otsikon vanha hokema, joka kuvaa huolellista taloudenpitoa, on edelleen käyttökelpoinen rahan vaihtumisesta huolimatta.

Koska se ovi aukeaa?

Suomi odottaa, milloin Unkari ja Turkki ratifioivat Nato-jäsenyytemme ja niin tuntuvat myös muutkin puolustusliiton jäsenmaat tekevän. Kummankin tulevan kumppanin viivytelyn taustalla tuntuu olevan omien agendojen ajaminen, ei yhteisen puolustuksen kehittäminen.

Tämä odotusaika täysjäseneksi pääsemiseksi tulee ehdottomasti hyödyntää palvelussuhteiden laatimiseen ja kehittämiseen yhdessä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Ehkä alkutaipaleella saattaa tehtäviin hakeutumisessa olla uutuusinnostusta, mutta jossain vaiheessa nämäkin tehtävät muuttuvat arkipäiväisiksi. Mielikuvaa, jossa ulkomaan tehtäviä ei koeta houkuttelevina, ei saa päästää syntymään. Tämä ei voi olla urakkatarjouskilpailu, jossa katsotaan, kuinka halvalla tämäkin työ tehdään.

Heijastuvat nämä Nato-tehtävät myös sinuunkin, halusitpa tai et. Tulisiko hallintoyksiköissä käynnistää suunnittelu, tai ainakin varautua siihen tilanteeseen, jossa sen rivivahvuudesta poistuu useampia henkilöitä lyhyen ajan sisällä. Miten ne taakse jääneet tehtävät hoidetaan jäljelle jääneiden kesken? "Henkilöstöalan keskusvarastolla" ei taida olla nopeasti irrotettavaa resurssia, joten tekijöiden tulee löytyä jäljelle jääneistä puurtajista.

Päáluottamusmies **Marko Jalkanen** kertoi Edustajakokouksen aikana hyviä esimerkkejä, miten tärkeä voimassa ja ajan tasalla oleva tehtävänkuvaus on. Tarastelet varmaankin kuvaustasi tulevan kehityskeskustelukierroksen yhteydessä, mutta valmistaudu päivittämään sitä myös kehityskeskustelukierroksen ulkopuolella mahdollisten muutosten jälkeen.

Huilataan edes hetki

Joulu ja uusi vuosi, hetki aikaa hengähtää. Toivottavasti. Kaiken maailman ennusmerkit ja tehdyt päätökset välittävät kuvaa, jossa ensi vuosi tulee olemaan vieläkin tiivistäisempi kuin nyt päättävä.

Jos joulupukille saa laittaa toivomuksia, niin riittävästä palautumisesta huolehtiva 2020-luvun työaikalaki olisi mukava uudistus. Ja jos vielä löytyy käyttämättömiä resursseja, niin niitä voisi kohdentaa lisähenkilöstön saamiseksi. Kiitos jo ennakkoon.

Hyvää joulua ja parempaa uutta vuotta.

Kaikkien Päälystöliitto

Teksti: Yliluutnantti Juho Tähtinen, Päälystöliiton hallituksen jäsen (Vartiolutolaivue)

Olen nyt ollut liittotason toimijana Päälystöliiton hallituksessa kohta viisi vuotta. Vuosien aikana olen käynyt läpi monia keskusteluja, miksi kadettiupseeri on Päälystöliiton jäsen ja nyt vielä liiton hallituksessa. Itselleni asia on kristallin kirkas, ja uskon, että keskustelujen jälkeen olen pystynyt tuomaan asiani selväksi myös toiselle osapuolelle. Syy ei yksistään ole se, että Rajavartiolaitoksen lentäjät ovat perinteisesti olleet Päälystöliiton jäseniä vaan sille on myös monia käytännön syitä.

Rajavartiolaitoksen lentäjät ovat olleet jo todella pitkään lähes kaikki Päälystöliiton jäseniä, vaikkakin koulutustausta vaihtelee. Lentäjistä noin puolet ovat koulutukseltaan sotatieteiden kandidaatteja, jotka eivät jatka siitä maisterikoulutukseen. Opistoupseereja on vajaa kolmasosa kaikista lentäjistä. Lisäksi lentäjistä löytyy kaikkia muitakin eri upseereiden koulutustasoja. Lentäjien määrä on rajallinen, ja kaikki haluavat kuulua yhteen ja samaan yhdistykseen. Tähän Päälystöliitto on luonut vaihtoehdon RaLe:lle (Rajavartiolaitoksen Lentäjät) jo monen vuosikymmenen ajan ja on monella eri toimillaan osoittanut myös sen, että liiton sisältä löytyy arvostusta meidän erityisryhmäämme kohtaan, riippumatta jäsentemme koulutustaustoista.

Rajavartiolaitoksella merkittävä osa upseereista ei jatka maisterivaiheeseen. Tehdävät, johon kandiupseereita käytetään, tai ainakin tulevaisuudessa tullaan käyttämään, ovat monesti vanhoja opistoupseereiden tehtäviä. Käytännössä ajamalla opistoupseereiden asioita Päälystöliitto samalla ajaa monien upseerien asioita. Tämä sama asia pätee myös koulutetuimpiin/erikoistuneisiin raja- ja merivartioliin. Rajavartiolaitoksella on yksi vaatavuuden arviointiin käytettävä käsikirja ja palkkatalukko, jossa ovat kaikki eri henkilöstöryhmien edustajat, eikä opistoupseereilla ole erillisiä OTV-luokkia kuten puolustusvoimien puolella. Jos Päälystöliitto neuvotteluissa ehdottaa korotuksia vaatavuusluokkiin tai tehtävien vaatavuusluokkien korotuksia, joissa opistoupseerit ovat painottuneet, niin samalla siitä hyötyvät myös kaikki muut, jotka ovat samoissa tehtävissä tai luokissa.

Kuva: Juha Susi

Päälystöliiton jäsenmäärä on nyt ollut jo pitkään tasaisessa laskussa, johtuen siitä, että uusia opistoupseereita ei enää kouluteta. Vielä jäseniä on merkittävä määrä, mutta kohti 2030-lukua mentäessä tuki on toimia tehtävänä, jotta saadaan ylläpidettyä mahdollisimman elinvoimainen liitto ihan loppuun asti – milloin ikinä sen aika onkaan. Itse olen todella innolla ottamassa tätä haastetta vastaan ja auttamassa liiton toimintaa pysymään mahdollisimman tehokkaana ja toimivana niin pitkään kuin se on mahdollista ja järkevää.

Päälystöliitosta löytyy jäseniä kaikista henkilöstöryhmistä, mutta tuki selvästi isoin osa on opistoupseereita. On selvää, että nyt ja niin pitkään kuin opistoupseereita on, Päälystöliitto ajaa heidän asioitaan

ja huolehtii heidän edunvalvonnastaan. Tämä ei kuitenkaan estä sitä, että samalla ja samanlaisella vakavuudella se hoitaa ja tarjoaa todella ammattitaitoista edunvalvontaa kaikille muillekin jäsenilleen – Päälystöliitto on kaikkien jäsentensä liitto.

Yliluutnantti Juho Tähtinen 34 v

- Kotipaikka Turku
- Ilma-aluksen perämies ja ACO-koordinaattori
- Vartiolutolaivue, Turun tukikohta

A. KYMÄLÄINEN

Päälystölehti ilmestyy jatkossa neljä kertaa vuodessa

Teksti: Juha Susi

Edustajakokous hyväksyi hallituksen esityksen Päälystölehden ilmestymismäärän laskemisesta kuudesta neljään. Syynä ei ole kustannusrakenteen sopeuttaminen vaan aikataulu- ja kirjoittamistyön edellyttämät henkilöstöresurssit.

Muutoksella halutaan varmistaa Päälystölehden sisällöllinen laatu ammattiliittolehtenä. Päälystöliitto lisää tarvittaessa sähköistä viestintää lehden ilmestymisrytmiä nopeampaa viestintää edellyttävissä aiheissa.

Vahvistettu lehden toimitusneuvosto koontui marraskuun lopulla suunnittelemaan ensi vuoden ilmestymisaikataulun sekä laatimaan aihe- ja artikkelipankkia. Pääpaino tulee edelleen olemaan tärkeimpien edunvalvonta-asioista viestiminen sekä hallinnon tapahtumista tiedottaminen.

Korona ei haitanne enää ensi vuonna matkustamisia ja tapaamisia. Artikkelit paikallistasolta, yhdistysten toiminnasta sekä yksittäisten jäsenten haastattelut pyritään nostamaan entistä enemmän esille.

Kuluneen vuoden aikana olemme saaneet lukea erityisesti evp-tapaamisista. Muistutettaneen tässä yhteydessä, että evp-artikkelien julkaisuun liittyen kannattaa olla yhteydessä jo ennakoon Evp-yhdistyksen puheenjohtajaan **Markku Virtaseen**. Vastaavasti yhdistysten kannattaa olla hyvissä ajoin yhteydessä ennakoon päätoimittajaan omiin tapahtumiinsa, kuten keppijuhliin, liittyen. Aikataulu, kuva- ja merkkimäärä vaihtelevat kulloisenkin numeron muun tilantarpeen mukaan.

Lehden pitkäaikainen toimija **Antti Kymäläinen** siirtyy kirjoitustehtävistä sivuun ensi vuoden alusta. Sanan säilän sivalluk-

set saivat sivuillamme suuren suosion. Väliällä tiukkaa kritiikkiä, väliällä parempaa paikinan pisteliästä panostusta. Kiitos Antti kuluneista vuosista, jätät suuret saappaat. Vuoden viimeisen numeron yhteydessä on arvottu perinteisesti lukijapalautteiden antaneiden kesken tavarapalkintoja. Arpaonni suosi tällä kertaa **Arto Penttistä**. Laittaa edelleen lukijapalautetta, joko oheisen QR-koodin tai kotisivuilta löytyvän linkin kautta.

Tilinpäätöksen aika

Teksti: Antti Kymäläinen

Siirryn tulevan vuoden alusta syrjään Päälystöllehden vakituisen avustajan tehtävistä. Olen kirjoittanut Päälystöllehteen eri rooleissa 1990-luvun alusta alkaen – toimien liiton päätoimisena pääluottamusmiehenä, yleissihteerinä, toimitusneuvoston jäsenenä, järjestöpäällikkönä ja vakituisena avustajana. Matkan varrella sain myös vuoden verran työskennellä lehden päätoimittajana. Roolista riippuen kirjoittaminen on ollut minulle joko työtehtävä tai mieluisa harrastus.

Palvelukseni Puolustusvoimissa päättyi kahdeksan vuotta sitten ja aika on tehnyt tehtävänsä. Minua on alkanut häiritsemään se, että omakohtainen kokemukseni armeijan nykyarjesta on ohentunut vuosi vuodelta. Kun olin itse vielä työyhteisön jäsenenä, kolumneihin löytyi runsain mitoin liiton jäsenistöä puhuttavia aiheita. Sytykkeitä syntyi työn tuoksinassa, kahvipöytien keskusteluissa ja koulutustilaisuuksissa.

Muuhunkin toimitustyöhön oli helpompia orientoitua, kun armeijan ajankohtaiset asiat ja voimassa olevat ohjeet ja käskyt olivat takaraivossa työn puolesta. Siviilistä käsin asioita joutuu pakosti katselemaan kauempaa. Tietojen tonkiminen on työläämpää nyt, kun suuri osa nuoremmistakin palvelustovereista on jo eläköitynyt ja kontaktit arkisen työn ahertajiin ovat hiipuneet. Toki tietoa olen aina saanut niin lehden toimituskunnalta kuin liiton toimijoiltakin.

On tullut minun aikani siirtyä kirjoittajasta lehden lukijaksi ja tehdä tilaa uusille avustajille ja ajatuksille.

Muutama huomio Päälystöllehden parissa viettämistäni vuosista. Päälystöllehden perustehtävät ovat pysyneet ajan saatossa muuttumattomana. Keskiössä ovat olleet

jäsenten informointi liiton neuvottelu- ja sopimustoiminnasta sekä palvelusuhteen ehdoista. Lehti on tukenut edunvalvontaa ja toiminut liiton johdon, jäsenyhdistysten ja jäsenten yhdyssiteenä.

Lehden sisältöä on luonnollisesti kehitetty kunkin ajan vaatimusten mukaisesti ja parhaisiin käytäntöihin tukeutuen. Tähän työhön osallistuminen osaavan ja asiaan omistautuneen toimituskunnan kanssa on ollut palkitsevaa.

Parin viimeisen vuosikymmenen aikana lehden sisällön vuosi- ja numerokohdaisessa suunnittelussa on otettu isoja edistysaskelia. Juttujen luettavuutta on parannettu tekstejä tiivistämällä ja laajoja artikkeleita paloittelemalla. Hallituksen ja luottamusmiessryhmän jäsenten mukaan-tulo omille palstoilleen on lisännyt lehden moniäänisyyttä.

Myös kuvitukseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Lehden layoutin on jo vuosien ajan loihnut loistava taittovirtuosi **Simo Nummi**. Asiasisällön ja luettavuuden ohella myös visuaalinen ilme on käännetty kohdalleen.

Tulokset eivät ole pelkästään kirjoittajan kehujen varassa. Kyselyjen mukaan liiton jäsenet ovat olleet lehteen tyytyväisiä.

Entä mitä nyt, kun vastuullani olleiden palstojen pykääminen päättyy? Jatkan entistä tiiviimmin tutkivan journalismin harrastamista. Tällä en tarkoita päättäjien ja pohattojen petoksien paljastelua vaan lehdistön ja muun median seuraamista. On mielenkiintoista havainnoida, miten media vaikuttaa yhteiskuntaan ja kansalaisten mie-

lipiteisiin ja asenteisiin. Journalismi ei ole pelkästään tietojen jakamista vaan myös vaikuttamista – mediaahan sanotaan neljänneksi valtiomahdiksi.

Kolmenkymmenen vuoden aikana liiton puheenjohtajat, lehden päätoimittajat, toimitussihteerit ja avustajat ovat vaihtuneet, mutta minä olen jostain kumman syystä pysynyt rattailla – tähän päivään saakka.

Parhaat kiitokset kaikille toimijoille yhteistyöstä.

Kiitos myös Päälystöllehden lukijoille saamastani palautteesta.

Kuva: Seija Kymäläinen

Ylitöiden tasoittamisesta on sovittava virkamiehen kanssa

Tekstit: Marko Jalkanen

Opistoupseeri määrättiin hälytysluonteeseen työhön hänen vapaa-päivänään. Hänelle maksettiin kutsumisesta ja saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä 50 euron määräinen hälytysraha. Lisäksi se aika, joka oli kulu- nut näihin täysin ennalta arvaamattomiin työtehtäviin, aiheutti virkamiehen kolmiviik- koisjaksoon huomattavan määrän ylitöitä.

Työpiisteellä syntyi epäselvyyttä, miten näiden ylitöiden kanssa tuli menetellä. Kokemattomalla esimiehellä oli käsitys, että ylityötä ei saanut jaksoon muodostua, vaan se tuli tasoittaa kyseisessä työjak- sossa. Hän päätti muuttaa yksipuolisesti muita suunniteltuja työvuoroja lyhentämäl- lä tunnin sieltä, toisen täältä. Muutoksille ei ollut kysytty asianosaisen virkamiehen mielipidettä tai suostumusta.

Puolustusvoimien työaikasopimukses- sa on erikseen sovittu työvuoroluettelon laadintaa ja työvuorojen muuttamista koskien. Tavoitteena on ollut parantaa työaikasuojelua ja mahdollisuuksia työn ja muun elämän yhteensovittamisessa, mutta myös rajoittaa sovitussa määrin työnjohto-oikeutta. Vahvistetun työvuoroluettelon muuttamisesta voi virkamiehelle aiheutua kohtuutonta haittaa perheen yhteisen ajan sovittamiseen, sosiaaliseen elämään tai harrastuksiin liittyen. Myös työmatkat ja lasten hoito saattavat aiheuttaa ongelmia.

Virkamiehen tulee yleensä voida luottaa siihen, että hänen tiedoksi saamaansa työ- vuoroluetteloa noudatetaan muuttamatto-

mana. Työvuoroluettelo on saatettava kir- jallisesti virkamiesten tietoon viimeistään viikkoa ennen siinä tarkoitetun ajanjakson alkamista. Tämän jälkeen tätä työvuoro- luetteloa tulee noudattaa, ellei ole paina- vaa syytä siitä poikkeamiseen. Painavana syynä tulee kysymykseen sellainen ennal- ta arvaamaton töiden järjestelyyn liittyvä muutos, jota ei ole voitu ottaa huomioon työvuoroluetteloa vahvistettaessa. Paina- vana syynä ei kuitenkaan voida pitää vain mahdollista ylityön muodostumista kolmi- viikkoisjaksolla.

Virkamies on kuitenkin aina velvollinen työskentelemään työvuorotaulukosta poi- keten, kun asianomainen esimies katsoo sen erityisestä palvelussuhteesta tarpeellisek- si. Tällaiseen työjohtolliseen määräykseen ei tarvita edes asianosaisen virkamiehen suostumusta, vaan puolustusvoimien työ- aikasopimuksen soveltamisen piiriin kuulu- va virkamies voidaan määrätä vapaa-ajalta työhön.

Tässä tapauksessa, jossa hälytysluon- teiseen työhön määrätyle virkamiehelle oli muodostumassa jaksoon ylityötä, ei ollut sellaista painavaa syytä muuttaa yksipuoli- sesti työvuoroluetteloa muutoin kuin välittö- mästi tämän hälytysluonteisen työn osalta. Muutokset olisivat tulleet kohdistaa vain tälle päivälle. Esimies ei voi kulu- van jakson aika- na määrätä ylitunteja tasoitettavaksi, vaan asiasta on sovittava virkamiehen kanssa. Tässäkin tapauksessa virkamies kertoi, että työpäivien lyhentäminen ei olisi paran-

tanut hänen jaksamistaan mitenkään. Hän kertoi kulkeneensa kimppakyydillä töihin ja olisi joutunut joka tapauksessa odotta- maan työpaikalla siihen alkuperäiseen työn päättymisaikaan saakka työkaveriaan, en- nen kuin olisi päässyt kotiin ja vapaalle.

On suositeltavaa, että työvuoroluette- loon tehtävät muutokset pyritään sopimaan esimiehen ja virkamiehen välillä siten, että syntymässä oleva ylityö voitaisiin myöhem- min jakson aikana tasoittaa vastaavana vapaana. Siinä tilanteessa, että jakson aikainen tasoittaminen ei ole mahdollista, syntynyt ylityö voidaan tasoittaa myös työ- aikapankkijärjestelmää hyväksikäyttäen. Tasoitusvapaana annettavia työtunteja voi- daan tehdä ennakolta sisään työnantajan määräyksestä enintään 18 tuntia ja virka- miehen suostumuksella lisäksi enintään 60 tuntia 26 viikon pituisena ajanjaksona. Niin sanottua kikyY-pankkia (enintään 14 tun- tia kalenterivuodessa) ei tässä kuvatussa tapauksessa voida hyödyntää, koska sen käyttömahdollisuus rajoittuu vain etukä- teen tehtävään työvuorosuunnitteluun.

Ylityön tasoittaminen kuluneessa maksu- jaksossa tai sen vaihtaminen vastaavaan vapaaseen on virkamiehen omassa intres- sissään. Hänellä itsellään on oikeus päät- tää, vaihtaako hän kulu- vassa kolmiviikkois- jaksossa suunnitellun viikonloppuvapaan arkipäivinä pidettäviin vapaapäiviin, joita esimies hänelle tarjoaa vaihdettavaksi. Mi- käli yhteissymärrykseen ei päästä, kerty- nyt ylityö korvataan rahalla.

Kv-tehtävien palvelussuhteen ehdot tarkasteluun

Puolustusministeriössä on käynnistet- ty virastotyöntäjän ja henkilöstöjär- jestöjen välinen vuoropuhelu kansain- välisten tehtävien palvelussuhteen ehtojen kehittämistarpeista. Kyse ei ole varsinais- ta VES-neuvotteluista vaan paremminkin molemminpuolisesta tiedon vaihdosta. Tarkoituksena on yhdessä kartoittaa selvit- telyä vaativia seikkoja ja sitä, mitkä ulko- mailla työskentelevien palvelussuhteen eh- dot tulisi ottaa tarkasteluun, kun Suomesta tulee Pohjois-Atlantin puolustusliitto Naton

täysjäsen. Vuoropuhelua on tarkoitus jat- kaa talven yli.

Jatkossa Suomi lähettää etenkin ammat- tisotilaita Naton komento- ja joukkoraken- teisiin, ja nämä komennukset saattavat kestää useita vuosia. Tämä on nykytilan- teeseen nähden täysin poikkeavaa, eikä ammattisotilaiden perheen tilanne ole help- po. Tämä kuten monet muutkin ulkomailla työskentelyyn liittyvät haasteet on nyt otet- tu pöydälle.

Tosiasiassa on, että palvelussuhteen ehto-

jen on jatkossa oltava riittävän kilpailuky- kyisiä, mutta myös tukimuodot kannus- tavia, jotta Suomi saa lähetettyä Natoon palvelukseen osaavaa henkilöstöä. Pääly- stöliitto ja Upseeriliitto ovat yhdessä vieneet viestiä etenkin siitä, että rinnastettavuutta tulee hakea muista Pohjoismaista. Tarkas- telu on tehtävä pikimmiten, jotta henkilös- tö saadaan sitoutettua näihin tehtäviin, kun ensimmäisiä suomalaisia sotilaita ollaan lähettämässä Nato-komennukselle ulko- maille.

Liukuva työaika ei ole sotilaille subjektiivinen oikeus

Liukuva työaika tarkoittaa sitä, että virkamies voi sovitussa rajoissa päättää, milloin hän tulee töihin ja milloin lähtee kotiin. Puolustusvoimien työaika-sopimuksen (PVTAS) soveltamiseen piiriin kuuluville sotilaille asiasta ei ole sovittu virkaehtosopimuksin, vaan soveltamista ohjataan normein (HR917). Liukuvaa työaikaa voi käyttää vain tilanteissa, joissa työtehtävät sen sallivat ja virkamiehellä on tosiasiallisesti mahdollisuus päättää työn aloittamis- ja päättämisaikasta.

Liukuvan työajan järjestely voi koskea joko koko henkilöstöä, rajattua osaa henkilöstöstä tai työpistettä. Vaikka henkilöstö olisi liukuvan työajan soveltamisen piirissä, niin virkamiehellä on kuitenkin velvollisuus olla työssä esimiehen ilmoittamana aikana, mikäli esimies katsoo työtehtävien sitä edellyttävän. Virkamiehellä ei lähtökohtaisesti ole subjektiivista oikeutta kieltäytyä

tällaisesta työstä. Liukuman käyttöön ei siten ole aina oikeutta. Niissä tilanteissa, joissa virkamiehen kolmiviikkoisjakso sisältää paljon epävarmuustekijöitä tai esimerkiksi sotaharjoituksia, voi ollakin tarkoituksenmukaisempaa noudattaa tavanomaisia jaksotyön määräyksiä, vähintäänkin tämän kolmiviikkoisjakson osalta.

Liukuvan työajan periaatteisiin kuuluu, että virkamies voi kerryttää työajan plus- ja miinussaldoa, ja näitä liukumasaldoon kertyviä tunteja voidaan tasoittaa tekemällä lyhyempiä tai pidempiä työpäiviä ilman erillistä sopimista esimiehen kanssa. Liukuvassa työajassa, joka on siis omaehtoista, ei sovelleta PVTAS:n mukaisia säännöksiä työaikaperusteisesta lisä- tai ylityöstä. Liukuvan työajan saldo voi ylittää 40 tuntia ja alittaa viisi tuntia. Vaikka liukumasaldojen tasaaminen kuuluu ensisijaisesti virkamiehen huolehtimisvelvollisuuksiin, niin vastuu

ei ole jakamaton: se on jaettu niin virkamiehelle kuin hänen esimiehellensäkin. Esimiehen on puututtava tilanteeseen, mikäli virkamiehen liukumasaldo lähestyy 40 tuntia. Myös alaisen tulee pitää esimies tietoisena liukumasaldonsa suuruudesta.

Palvelussuhteen päättyessä liukumasaldo on tasoitettava. Mikäli työtunteja ei ole tasoitettu, ei liukuvan työajan ylitystunneista makseta korvausta, mutta työnantajalla on oikeus vähentää työajan alitustunteja vastaava määrä palkasta. Ylitystunnit voidaan kuitenkin korvata, jos tasoittaminen ei ole ollut mahdollista työnantajan hyväksymistä ja määräämistä työtehtäviin liittyvistä syistä taikka virkamiehen tai työntekijän omasta toiminnasta riippumattomasta pakottavasta syystä. Tällaisena voidaan pitää esimerkiksi sairauslomaa, jolla virkamies on ollut välittömästi ennen eläköitymistä.

Terveen virkamiehen korona-karanteeni on työaikaa

Askettiin eräs virkamies kertoi esimiehelleen joutuneensa virkatehtävissä kontaktiin koronaa sairastavan henkilön kanssa ja tulleen näin altistuneeksi tälle virustaudille. Esimies määräsi virkamiehen saman tien poistumaan virkapaikalta ja karanteeniin, vaikka hänellä ei ollut minkäänlaisia oireita. Kyse ei ollut etätyöpäivistä, koska virkamiehen työn luonne oli sellainen, ettei hän voinut tehdä sitä etänä. Virkamies joutui vain oleskelemaan kotonaan, samalla tavoin kuin olisi ollut sairaana.

Hallintoyksikössä oli epäselvyyttä, miten uuden jaksotyön kuoppakorjauksen jälkeen tämä poissaolo tulisi huomioida työaikatoteumassa. Tilanteissa, joissa virkamies on ollut poissa sairauden vuoksi, kuoppakorjauksen jälkeen keskeytyksen

ajalta otetaan työssäoloajan veroiseksi ajaksi huomioon vahvistetun työvuoroluettelon mukainen aika. Nyt ei kuitenkaan ollut kyse sairaudesta vaan virkamies oli terve kuin pukki. Poissaolo tulkittiin siten, että virkamiehen virantoimitus katsottiin keskeytyneen ja työaikamerkinnoissa aikaa pidettiin keskeytyspäivänä.

Tämä tulkinta meni ehdottoman väärin. Ensinnäkään Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) voimassa olevat ohjeistukset eivät pidä sisällään tämänkaltaisia karanteeni- tai kotieristys suosituksia. Mikäli henkilöllä ei ole minkäänlaisia oireita, hän voi jatkaa työssään täysin normaalisti. Toiseen karanteenin voi määrätä ainoastaan tartuntatautilääkäri, joka hänkin yleensä määrää karanteenin tarttuvaa tautia sairastaville potilaille, ei siis terveille. Tässä

esimiehen määräyksessä kyse ei ollut tosiasiallisesti karanteenista vaan ennemmin kotieristyksestä.

Tässä tapauksessa, jossa työjohtollisin toimenpitein estettiin virkamiehen viranhoidon määräämällä hänet karanteeniin tai sitä vastaaviin olosuhteisiin ilman, että edes etätyötään olisivat olleet mahdollisia, työaikatoteumassa työaika tulee laskea alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Virkamiehen virantoimituksen ei voida katsoa keskeytyneen, jos tämänkaltaisilla määräyksillä, joita ei voida edes perustella terveysviranomaisen antamalla suosituksilla, estetään virkamiehen työnteko. Toisin sanoen työajan laskennassa tänä aikana virkamiehen katsotaan tehneen alkuperäisen työvuoronsa.

Työtuomioistuimen ratkaisu 2022–41

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Juha Susi

Työtuomioistuin on antanut 13.6.2022 ratkaisun tapauksessa, jossa oli syntynyt erimielisyys siitä, oliko poliisin Jouha-yksikön matka-aika Hämeen poliisiasemalta Lahdesta Helsinkiin erääseen työvierailuun liittyvään turvaamistehtävään luettava työajaksi. Työnantaja oli määrännyt Jouha-joukkueen koontumaan pääpoliisiasemalle Lahteen 21.8.2019 kello 6 käskynjakoa ja varusteiden noutoa varten. Valmistelulle oli työvuorosuunnitelmassa varattu aikaa tunti, kello 6–7, joka luettiin joukkueen varsinaiseksi työajaksi. Matkaan käytetty aika Lahdesta Helsinkiin oli kello 7–9, ja joukkueen työaika jatkui työvuorosuunnitelman mukaan kello 9. Tehtävän suorittamisen jälkeen paluumatka alkoi noin kello 22.30 ja päättyi kello 24. Paluu suoritettiin Lahden pääpoliisiasemalle, minne ajoneuvokalusto sekä voimankäyttö- ja suojavälineet piti työnantajan määräyksen ja poliisihallinnon määräyksen mukaan toimittaa säilytettäväksi. Perillä poliisilaitoksella pidettiin loppupalaveri sekä purettiin ja huollettiin joukkue- ja ryhmävarusteet sekä henkilökohtainen varustus. Matkaan käytettyä aikaa Lahdesta Helsinkiin ei ole luettu työajaksi muille Jouha-joukkueen jäsenille kuin ajoneuvojen kuljettajille. Asiassa on riitaa siitä, onko matkaan käytetty aika 21.8.2019 kello 7–9 luettava työajaksi koko Jouha-joukkueelle. Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry. on mm. vaatinut työtuomioistuinta vahvistamaan, että työajoista tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen 3 §:ää ja sen soveltamisohjetta on tulkittava ja sovellettava siten, että Hämeen poliisilaitoksen Jouha-joukkueeseen kuuluvien jäsenten matkaan käytetty aika 21.8.2019 Lahdesta Helsinkiin on luettava työajaksi.

Työtuomioistuin ratkaisi asian vastaajan hyväksi

Tapauksen käsittelyn yhteydessä on käytetty runsaasti kirjallisia todisteita sekä henkilötodistelua. Kantaja (JUKO ry.) on perustellut matka-ajan työajaksi luettavuut-

ta mm. sillä, että siirtyminen varsinaiselle työn suorittamispaikalle on ollut erottamaton osa Jouha-tehtävään valmistautumista, poliisimiehet ovat olleet koko ajan työnantajan käytettävissä ja valtion työaika sopimuksen 9 §:n soveltamisohjeessa on

kirjaus, jonka mukaisesti työvuoroa ei saa tarpeettomasti jakaa. Lisäksi kantaja on perustellut omaa näkemystään sillä, että sekä meno- että paluumatka suoritettiin työnantajan määräyksen perusteella poliisin virka-autolla, eivätkä Jouha-joukkueen jäsenet voineet itse valita siirtymisen lähtö- ja paluupaikkaa eikä siirtymistapaa.

Vastaaja (valtionvarainministeriö) on tapauksen käsittelyn yhteydessä vastannut kaikkiin kantajan esittämiin perusteluihin seikkaperäisesti. Vastaaja on korostanut useaan otteeseen sitä, että matka-aikaa ei pääsääntöisesti ole luettava työajaksi, ellei sitä voida pitää varsinaisena työsuorituksena. Vastaaja on todennut mm., että tehtävän edellyttämien toimintatapojen kertaamista ei olisi enää ollut tarvetta tehdä matkan aikana, koska kyseessä oleva Jouha-joukkue on kokenut ja ammattitaitoinen. Lisäksi joukkueenjohtajalla on velvolli-

suus valmistella oma osuutensa tehtävästä hyvissä ajoin muun muassa kertomalla ryhmälle tehtävästä tarpeelliset tiedot.

Työtuomioistuimella on ratkaisussaan todennut, että matkan aikana joukkueenjohtajalla ja mahdollisesti myös ryhmänjohtajilla on ollut ainakin joitakin sellaisia tehtäviä, joita voidaan pitää varsinaisena työsuorituksena. Epäselväksi on kuitenkin jäänyt, onko ja missä määrin tällaisia tehtäviä ollut kaikilla joukkueen jäsenillä. Niin ikään epäselväksi on jäänyt, missä määrin tulevaa tehtävää on voinut suunnitella matkan aikana. Asiassa ei ole tullut riittävällä tavalla selvitettyä, että koko Jouha-joukkueen ei olisi ollut mahdollista viettää matka-aikaa ilman suurempia velvoitteita ja keskittyä omiin asioihinsa. Se, että joukkue on matkan ajan ollut toimintavalmiudessa, ei muuta tätä arviota. Yksinomaan sekään, että matka on tehty virka-asussa ja voimankäyt-

tövarustuksessa, ei sellaisenaan voi tehdä matka-ajasta työaikaa. Työajaksi luettavuuden kannalta merkitystä ei ole sillä kantajan vetoamalla seikalla, että työaikasopimuksen 9 §:n soveltamisohjeen mukaan työvuoroa ei saa tarpeettomasti jakaa. Työtuomioistuin on todennut, että asiassa ei ole esitetty riittävää selvitystä siitä, että koko matka-aikaa olisi tullut pitää varsinaisena työsuorituksena kaikille joukkueen jäsenille. Näin ollen kanne on hylätty.

Työtuomioistuimen ratkaisun 2022-41 vaikutukset Rajavartiolaitoksessa

Kyseinen tapaus on koskenut poliisi- miesten tekemää virkamatkaa ja matkustamisen lukemista työajaksi. Matka-ajan lukeminen työajaksi on myös Rajavartiolaitoksen virkamiesten osalta aiheuttanut historiassa runsaasti keskustelua. Työnantajan tulkinnat ovat jo tähän saakka olleet varsin tiukkoja sen suhteen, millä perusteilla matka-aika voidaan lukea työajaksi virkamatkalla. Tämä edellä selostettu ratkaisu ei näkemykseni mukaan ainakaan tule lieventämään näitä tulkintoja. On huomioitava, että matkustamisen työaikaa koskevat sopimusmääräykset ja soveltamisohjeet Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksessa ovat varsin saman suuntaiset kuin yleisessä virkaehtosopimuksessa, jota sovelletaan mm. poliisimiesten työaikojen osalta.

Varallaoloa koskeva erimielisyys Rajavartiolaitoksessa

Päällystöliitto/JUKO ry. on käynnistänyt viime vuonna Vartiolentolaivueessa syntyneestä virkamatkan varallaoloa koskevasta erimielisyydestä valtion virkaehtosopimusasioiden 5 §:n mukaisen erimielisyyksenmenettelyn. Väitön neuvonpito on käyty 20.5.2021 (erimielinen) ja paikallisneuvotteluja on käyty 14.-15.7.2021 sekä 12.11.2021. Asiaa tarkasteltiin neuvottelujen välisenä aikana Rajavartiolaitoksen kehittämisryhmässä. Erimielinen paikallisneuvottelupöytäkirja on allekirjoitettu 1.2.2022.

Kyseinen erimielisyys on viety työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Työnantaja on 19.4. toimittanut työtuomioistuimelle oman vastauksensa haastehakemukseen. Kyseisen erimielisyyss tapauksen valmistava istunto on pidetty työtuomioistuimessa 27.10. Valmistavan istunnon perusteella asiassa ei ole mahdollisuutta päästä yksimieliseen ratkaisuun. Näin ollen tapaus etenee työtuomioistuimen pääkäsittelyyn, ja aikanaan työtuomioistuin tekee asiassa ratkaisun. Pääkäsittelyn ajankohdaksi on varmistunut 24.1.2023.

2. pääluottamusmiehen tehtävä muutoksen alla 1.1.2023

Teksti: Jaakko Levä Kuva: Mika Avelin ja Juha Susi

Sain vuoden 2017 marraskuussa omalta kannaltani puhelimitse mahtavia uutisia. Minulle soitti silloinen liittomme puheenjohtaja **Sakari Vuorenmaa**. Puhelu koski hakemukseni hyväksymistä liiton toiseksi päätoimiseksi pääluottamusmieheksi, vastuualueenani liiton edunvalvojien ammattiyhdistyskoulutus ja eläkeasiat. Ihmetykseni oli suuri ja kovin yllättynyt, koska samaa tehtävää oli hakenut myös äärettömän päteviä kanssahakijoita. Tuskin kuitenkin suurta mielihyvää, olihan hallitus katsonut minulla olevan sellaisia ominaisuuksia, joilla pystyn tarjoamaan edunvalvoijillemme parhaan mahdollisen koulutuksen.

Nyt olemme väistämättä sen tilanteen edessä, mitä pidemmän aikaa olemme

jo odottaneet ja tehneet sitä varten alustavia suunnitelmia erilaiset vaihtoehdot huomioon ottaen. Edessämme on edunvalvontaorganisaatiomme sopeuttaminen ja siihen liittyen tehtäväni Päälystöliitossa on muuttumassa 1.1.2023 lukien osana henkilöstöedustajiemme sopeuttamista vähenevään jäsenmäärään nähden. On tullut aika viiden päätoimisen vuoden jälkeen muuttaa tehtäväni osa-aikaiseksi valtakunnalliseksi pääluottamusmiehen tehtäväksi. Siirryn takaisin tehtäväni taustalla olleeseen virkaan Pääesikuntaan, missä jatkan tietohallinnon tehtävissä. Tehtäväni liitossa jatkuu kuitenkin osa-aikaisena valtakunnallisena pääluottamusmiehenä ja sen takia toivonkin, että edunvalvoijillemme sekä jäsenillemme tämä muutos ei tule näkymään juuri mitenkään. Vastaan siis edelleen Pää-

lystöliiton edunvalvontakoulutuksien läpiviennistä ja annan osaltani jäsenillemme edelleen eläkeneuvontaa.

Sotilaana tiedän, että muutos on aina aika ajoin edellytys asioiden eteenpäin viemiseksi. Nyt on siis aika itselläni taas kerran saada uusia tuulia purjeisiin ja ryhtyä hoitamaan työnantajan tehtäviä ja siinä ohessa luottamustehtäviä liiton suuntaan. Odotan siis jo innolla vuoden vaihdetta ja mahdollisuutta tarjota omaa osaamista Pääesikunnan kanslian tietohallinnolle. Tässä vaiheessa haluan myös kiittää niitä yhteistyötahoja, joiden kanssa on ollut ilo ja kunnia työskennellä näiden viimeisten viiden vuoden aikana. Onnea ja menestystä myös teille ja toivottavasti vielä tavataan jossain merkeissä. Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta kaikille!

Päällystöliiton ammattiyhdistyskoulutukset vuonna 2023

Vaikka tätä juttua kirjoittaessani ei Pääesikunta ole vielä vahvistanut ay-koulutusajankohtia vuodelle 2023, avaan silti, mitä koulutuksia ja mihin ajankohtaan niitä olen suunnitellut. Luottamusmiesryhmänä teemme aina kaksi kertaa vuodessa edunvalvojillemme kyselyn, jonka perusteella suunnittelemme koulutustilaisuuksien sisältöä ja vierailijoita. Avaamme vielä joulukuun alussa ilmoittautumisen jäsensivujen kautta vuoden 2023 ammattiyhdistyskoulutustilaisuuksiin. Suurin muutos vuoteen 2022 verrattuna tulee olemaan se, että pidämme enää kaksi suurempaa tilaisuutta vuoden 2023 aikana sekä Puheenjohtajapäivät. Jätämme vuoden 2023 aikana aiemmin pidetyn LMYTJK-kurssin pois valikoimasta, mutta mikäli siihen tulee tarvetta, voimme palauttaa sen taas valikoimaan seuraavana vuotena. Pyrimme tarvittaessa pitämään tuon kurssin tilalla verkkotilaisuuksia, mikäli niihin tarvetta esiintyy. Pidämme

kaikki ay-koulutustilaisuudet vuoden 2023 aikana perinteisesti koulutusristeilynä Helsinki-Tukholma-Helsinki välillä. Koulutustilaisuudet ja niiden sisältö on alustavasti seuraavat:

- Kevään alueelliset LMYT päivät (PV, RVL) 8.–10.2. Kokoamme kaikki edunvalvojamme molempien virastojen puolelta tilaisuuteen. Liiton puolelta pidämme ajankohtaiset katsaukset nyt esillä olevista muutoksista sopimuksissa. Annamme myös työnantajalle mahdollisuuden saapua kertomaan ajankohtaisista asioista edunvalvojillemme. Toisena päivänä teemme ryhmätöitä pienryhmissä tulevaisuuteemme liittyvistä asioista.

Puheenjohtajapäivät 25.–27.4. Kokoamme tähän tilaisuuteen jäsenyhdistyksiemme puheenjohtajat tai yhdistystä edustavat edustajat. Kerromme ajankohtaiset asiat liiton suunnalta ja tuomme vierailijoita esiintymään eri virastojen puo-

lelta. Vuoden 2023 Puheenjohtajapäivien pääasia tulee olemaan tulevaisuustyö ja tiekartan piirtäminen kauas tulevaisuuteen.

Syksyn alueelliset LMYT-päivät (PV, RVL) 12.–14.9. Kokoamme syksyllä taas kaikki edunvalvojamme molempien virastojen puolelta tähän tilaisuuteen. Liiton puolelta pidämme ajankohtaiset katsaukset esille nousseista muutoksista sopimuksissa. Annamme myös, kuten keväälläkin, työnantajalle mahdollisuuden saapua kertomaan muutoksista ajankohtaisissa asioissa edunvalvojillemme. Toisena päivänä teemme jälleen ryhmätöitä pienryhmissä tulevaisuuteemme liittyvistä asioista.

Omien kurssiemme lisäksi myös JUKO ry. järjestää neljä luottamusmiesten peruskurssia ja kahdet pääluottamusmiesten neuvottelupäivät. Näiden kurssien osalta ilmoittautumiset ja sisältöön liittyvät asiat löytyvät JUKO ry:n kotisivuilta. Tavataan siis taas kuten ennen pandemiaa laivalla.

Kuva: Juha Susi

Muistutus: vuosiloman vaihto rahaksi

Teksti: Kapteeniluutnantti
Marko Laukkanen, Merivoimien alueellinen
pääluottamusmies

Haluan palauttaa mieliin valtion viime neuvottelukierroksella tulleen uuden virkaehtosopimuksen kohdan otsikon mukaisesta asiasta. Sopimuksesta on kirjoitettu tuoreeltaan Päälystöllehteen 2/2022 seuraavasti:

"Uuteen valtion keskustason sopimukseen sisältyy lomarahen vaihtovapaaseen nähden ns. käänteinen vaihtoehto, jossa virasto ja virkamies voivat sopia lomanmääräytymisvuodelta ansaitun vuosiloman vaihtamisesta rahaksi. Sopia voidaan enintään viiden (5) vuosilomapäivän vaihtamisesta 25 vuosilomapäivää ylittävästä vuosilomakertymästä kultakin lomanmääräytymisvuodelta erikseen. Vaihtaminen on

mahdollista 1.4.2021 – 31.3.2022 lomanmääräytymisvuodelta ansaituista vuosilomista alkaen ja sopimus tästä tehdään kirjallisesti. Korvaus maksetaan virkamiehelle viimeistään sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kalenterikuukauden tavanomaisena palkanmaksupäivänä."

Vuosilomapäivästä maksettava korvaus määräytyy vuosilomasopimuksessa vuosilomakorvauksen maksamisen periaatteiden mukaisesti, lisäksi korvauksen suuruus määräytyy sopimuksen tekohetken mukaan.

Mikäli olet kohta saavuttamassa eläkeoikeuden ja sinulla on aikomus jättää niin sanotusti A4:n työnantajalle, niin tässä on oiva keino nostaa kuluvan vuoden kokonaisansiota. Lehden ilmestyessä kuluvan vuoden osalta ollaan jo myöhässä, ja korvaus menee maksuun vasta ensi vuoden puolella. Kokonaisvuosiansion noustessaan tällä tulee tietenkin olemaan korotta-

va vaikutus eläkkeen määrään. Toki Keva antaa eläkepäättöksen vasta, kun työnantajalta maksettavat suoritukset on maksettu eli kokonaiseläkkeen määrään tällä voi vielä vaikuttaa. Samalla tavalla esim. joulukuun sotaharjoituskorvaukset tulevat myös maksuun vasta seuraavan vuoden puolella. Ensimmäinen laskelma eläkkeestä on aina vain ennakkopäätös ja tarkentuu, mikäli työnantajalta tulee vielä maksettavia korvauksia.

En tiedä, onko kyseinen mahdollisuus mennyt henkilöstöltä hieman ohi, mutta juteltuani jäsenistön kanssa ei tätä mahdollisuutta ainakaan ole paljon käytetty. Myös henkilöstöosaston edustajien mukaan tätä mahdollisuutta on käytetty ainakin merivoimissa vain muutamien virkamiesten toimesta. Tämä virkamiesten kiinnostuksen vähäinen määrä koetaan kokonaisuutena hyvänä asiana jaksamisen kannalta ja kannustetaan työntekijöitä edelleen pitämään vuosilomia entiseen malliin. Nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa henkilöstön henkinen hyvinvointi sekä jaksaminen on koko ajan enemmän ja vähemmän tapetilla. Tästä syystä suositellenkin myös henkilökohtaisesti jokaisesta virkamiehestä miettimään tarkkaan, onko vuosiloman vaihto rahaksi edes mitenkään järkevää. Raha tiillä ei tuo lisää puhtia, mutta esimerkiksi lomaviikko pois työn ja kiireen keskeltä voi hyvinkin toimia piristysruiskeena ja edesauttaa meidän jokaisen jaksamista.

Toisaalta taas, jos esimerkiksi pitkän sairauspoissaolon vuoksi olet joutunut siirtämään vuosilomia eikä loman siirrolle ole mitään järkevää kohtaa, niin tässä on myös keino ja uusi tapa käyttää edes osa niistä siirtyvistä vuosilomapäivistä.

Työnantaja on antanut asiaan myös muutamia soveltamisohjeita:

Mikäli henkilö vuosilomasuunnitelmaa tehtäessä suunnittelee säästävää vuosilomapäiviä samalta lomanmääräytymisvuodelta, vähentävät rahaksi vaihdettavat vuosilomapäivät säästettävien päivien määrää.

Virkamiehen tai työntekijän ei tule samanaikaisesti sekä vaihtaa lomarahaa vapaaksi että vaihtaa vuosilomaa rahaksi.

Jo maksettua korvausta ei voi vaihtaa takaisin vuosilomaksi.

Luottamusmiesryhmä vastaa mielellään esille nouseviin kysymyksiin. Suosittelemme myös käyttämään liiton nettisivujen jäsenosiossa olevaa laskuria, jolla pystyy helposti laskemaan omien vuosilomapäivien hinnan vaihdettaville lomapäiville.

Helpotetaan lopuksi vielä hieman, ettei ainakaan jää tästä kiinni:

vaadittava kirjallinen lomakepohja löytyy PVAH:lta asiakirjan AS7321 liitteenä.

Teksti: Mika Avelin Kuva: Juha Susi

Lomatoiminta jatkuu entiseen malliin

Tämän vuoden Edustajakokouksen linjauksen mukaisesti liiton lomatoiminta tulee jatkumaan vanhaan malliin. Linjausta tukee erityisesti liiton lomakohteiden huomattavan hyvät käyttöasteet. Liiton ylläpitämää lomatoimintaa voidaan hyvillä mielin pitää erittäin edullisena jäsenpalveluna kaikille liiton jäsenille. Suurimpana muutoksena tulevaisuudessa tulee Edustajakokouksen velvoittamana olemaan lomatoiminnan sähköisen varausjärjestelmän käyttöönotto. Kyseisellä uudistuksella pyritään erityisesti nykyaikaistamaan ja parantamaan yhteistoimintaa jäsenten ja liiton toimiston välillä. Lomakohteiden normaalin ylläpitotoiminnan lisäksi saatiin tänä syksynä tehtyä Kolin molempien mökkien keittiö- ja saunaremontit. Ensi vuonna on tarkoitus lisätä Kolin ja Markovillan viihtyisyyttä ja energiatehokkuutta asentamalla huoneistoihin ilmalämpöpumput. Liiton lomakohteiden varausten tekeminen lomakaudelle 1.5.–31.8. on käynnissä ja haku aika päättyy 28.2.2023.

Jäsenmaksupalautteen vastikkeellisuus 2023

Päällystöliiton hallitus teki kokouksessaan 22.11. uudistetun päätöksen liiton maksaman jäsenmaksupalautteen vastikkeellisuudesta. Hallituksen päätös helpottaa ja selkeyttää jatkossa niin jäsenyhdistysten kuin liiton toimiston työskentelyä. Aikaisemmas- ta poiketen yhdistyksen jäsenlista tulee tarkistaa ja toimittaa liiton toimistolle enää vain kerran vuodessa. Ensi vuonna määräaika jäsenlistan tarkistukseen tulee olemaan jo **15.1.2023**. Yhdistyksen toimihenkilöistä tulee toimittaa liiton toimistolle heti vuosikokouksen jälkeen. Lisäksi annettujen velvoitteiden laiminlyöntien ehtoja on uudistettu. Jäsenyhdistyksille on lähetetty asiasta tehty hallituksen ilmoitus yhdistysten sähköpostiosoitteisiin. Yhdistysten vastuuhenkilöiden on viimeistään nyt syytä käydä lukemassa kyseinen ilmoitus ja alkaa toimia annettujen velvoitteiden mukaisesti.

Huomionosoitukset 6.12.

Päällystöliiton ansiomerkkejä ja -mitaleita on myönnetty päivämäärällä 6.12. Kyseiset huomionosoitukset on toimitettu jäsenyhdistyksille edelleen luovutettaviksi saajilleen. Samalla päivämäärällä on moni liiton jäsen saanut lisää rautaa kauluksiinsa niin palveluksessa kuin reservissä. Lämpimät onnittelut kaikille huomionosoituksen saaneille.

Ritarikuntien kunniamerkkiesitykset

Päällystöliitto voi esittää jäsenilleen ritarikuntien kunniamerkkejä puolustusministeriön kautta. Jäsenyhdistyksen tulee täyttää kunniamerkkiehdotuslomake ja lähettää se 31.1.2023 mennessä liiton toimistolle. Liiton hallitus käsittelee tehdyt esitykset ja lähettää hyväksytyt esitykset ministeriöön. Liiton toimisto ei täydennä ehdotuslomakkeita, ja siksi niiden tulee olla tarkasti täytettyjä ja hyvin perusteltuja. Kunniamerkkiehdotukset allekirjoitetaan liiton toimesta eikä liitto tule lähettämään puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia eteenpäin. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkeistä, joita se voi esittää ritarikunnille. Liiton esittämät kunniamerkit eivät siis välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn. Kunniamerkkiehdotuslomake täyttöohjeineen löytyy osoitteesta <https://ritarikunnat.fi>.

Vuoden toimihenkilö ja urheiluteko

Vuoden toimihenkilön valinta pyritään ensisijaisesti kohdistamaan toimijaan, joka on toiminnallaan merkittäväällä tavalla vaikuttanut liiton jäsenistön edunvalvontaan, asemaan tai hyvinvointiin. Valittavan henkilön tulee olla liiton jäsen tai työntekijä.

Vuoden urheiluteon palkitsemisen perusteena on vuoden aikana tehty liikuntaan aktivoiva toiminta tai hyvä urheilusuoritus. Palkinto voidaan myöntää henkilölle tai yhteisölle.

Molempien huomionosoitusten saajat palkitaan kunniakirjalla, stipendillä ja viikon vastikkeettomalla käyttöoikeudella valitsemaansa liiton lomakohteeseen.

Vuoden toimihenkilön ja urheiluteon saajat julkistetaan Puheenjohtajapäivillä 2023. Esitykset näihin huomionosoituksiin tulee toimittaa sähköpostilla liiton toimistolle osoitteeseen toimisto@paallystoliitto.fi viimeistään 17.3.2023.

Päällystökaleri ja jäsenkortti

Päällystökalerit 2023 postitettiin suunnitellusti marras/joulukuun vaihteessa kaikille niille jäsenille, jotka olivat sen omien jäsentietojensa kautta tilanneet. Nykyiset jäsenkortit vanhenevat helmikuun lopussa 2023. Uudet jäsenkortit tullaan toimittamaan ensi vuonna ennen kuin vanhojen voimassaolo päättyy.

Ajankohtaista toimistolta

Yhdistysten jäsenmaksupalautukset ajalta 1.7.–31.12. maksetaan yhdistysten tileille 28.2.2023. Maksu suoritetaan sille tilinumerolle, jonka yhdistys on omassa toimihenkilölistassaan ilmoittanut.

Liiton toimisto on kiinni viikon 51 (19.–26.12.)

Liiton toimiston väki toivottaa kaikille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2023.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Ajankohtaiskatsaukset ja talouden tiekartta Edustajakokouksen painopisteinä

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Moni kokoukseen osallistujista odotti eniten ennakkoon puheenjohtajan ja pääluottamusmiehen ajankohtaiskatsauksia. Kokousväki saikin kuulla tämänhetkisen tilanteen muun muassa HESTRAn päivityksestä, lähestyvistä neuvottelukierroksesta tavoitteineen ja palvelussuhteenehdoista kansainvälisissä tehtävissä.

- Meille tarjottiin hyvät ajankohtaispaketit. Saimme vastauksia niihin kysymyksiin, jotka yhdistyksemme jäsenistöä ovat askarruttaneet. Muun muassa lähestyvä ves-kierros on puhuttanut, Dragsvik Befälsföreningin edustaja **Niko Pohjolainen** tiivistää tilaisuuden annin.

Pohjolainen mainitsee yhdistyksen tiedottavan jäsenistöään erillisellä infolla.

- Pienessä yhdistyksessä kokonaiskuva saattaa hämärtyä. Avaamme yksityiskohden lisäksi myös tätä kokonaiskuva. Meitä on liitossa valtakunnallisesti paljon ja toiminta jatkuu vielä pitkälle 30-luvulle.

Järjestöyhteistyöstä jaksamiseen

Puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** keskittyi omassa osuudessaan isoon kuvaan, mitä on tapahtumassa edunvalvontarintamalla. Liitto on osallistunut vuoden aikana monien yhteiseen hankkeeseen, joista osa on edelleen käynnissä.

- Työaikalain päivitykseen liittyen olemme tavanneet useita eri toimijoita aivan näihin päiviin asti. Lisäksi puolustusvaliokunta otti viime kuussa kantaa omassa lausunnossaan ensi vuoden budjettiin liittyen asian korjaamiseksi. Työ jatkuu.

Jaksaminen ja työstä palautuminen liittyvät oleellisesti työaikalain päivittämistarpeeseen. Liitto osallistui yhteistyössä muiden pohjoismaisten upseerijärjestöjen (NOA) kanssa jäsenkyselyyn. Vastauksia saatiin Suomesta 849 kappaletta, mikä kieli asian tärkeydestä.

- Työn vaikutus vapaa-aikaan on suomalaisilla suurin. Tämä kertoo selkeästi, ettei aikaa palautumiselle ole.

Puheenjohtaja nosti esityksessään esiin pääkohtia ensi vuoden puolustusbudjetista. Luvut eivät tue nopeaa ratkaisua henkilöstön määrään tai jaksamiseen.

- Vaikka budjetti kokonaisuudessaan nousee ennätysuudeksi, kohdentuu siitä henkilöstöön vain murto-osa.

Edustaja Niko Pohjolainen odotti ennakoon eniten ajankohtaiskatsauksia. Kotiin viemiseksi tarttui kattava infopaketti, josta on tarkoitus laatia jäsenistölle tiivistelmä.

Puolustusvoimien henkilöstöstrategian päivitystyö on loppusuoralla.

- Katsomme, että meidän ylimpien tehtävien säilyttäminen opistoupseereilla, niin kauan kuin riittävän osaamisen ja kokemuksen omaavia riittää, tulee säilyttää strategiassa. Olemme kertoneet huolestuneita lausunnoissamme.

Ensi vuoden palkankorotukset ovat kiinni loppuvuoden aikana käytävistä ves-neuvotteluista. Sopu tulisi saavuttaa 21.12. mennessä. Sen jälkeen sopimus on irtisanottavissa 14.1. Lukkarinen toppuuttelikin ajatuksia inflaation kompensoivista tuloksista.

- On laskelmoitu, että reaaliansiotason säilyttävän korotuksen tulisi olla 9,5 prosenttia. Tällaiset luvut eivät ole realistisia.

Lukkarinen avasi esityksessään myös käynnissä ollutta Akavan puheenjohtaja-vaalia. Liiton hallitus on kuullut molempia ehdokkaita.

- Molemmat ehdokkaat ovat hyviä ja tulevat ajamaan meille tärkeitä asioita jatkosakin. Vaaleista tulee todella tiukka molempien ehdokkaiden saatua liittoja taakseen.

Luottamusmiehiltä ei työt loppu

Päälouottamusmies **Marko Jalkanen** oli koostanut esitykseensä pääkohtia tehdyistä ja tulossa olevista sopimus- ja neuvottelutoiminnoista. Tälle sopimuskierron tuli täsmennyksiä muun muassa virkamatojen aloittamiseen ja lopettamiseen.

- Sopimatta jäi vielä, miten työaika tulisi matkan aikana muodostumaan. Tätä osuutta on tarkoitus vielä valtiovarainministeriön työaikaryhmässä tarkastella esimerkiksi mobiililyön osalta.

Jalkanen nosti esiin myös työantajan puolelta pöytään tuodun vuosilomapäivien vaihtamisen rahaksi. Hän tekikin nopean gallupin, kuinka moni salissa oleva oli myynyt lomapäiviään. Vain kaksi kättä nousi.

- Tässä näkee, miten tärkeänä pitkät lomat koetaan, jotta saadaa aikaa palautumiselle.

Päälouottamusmiestä ovat työllistäneet erimielisyydet sopimustulkinnoista. Yksi näistä koski sitä, milloin ja miten palkkaus muodostuu. Tapauksessa henkilölle oli vahvistettu tehtäväokuvaus aiemmin kuin oli annettu tehtäväänmääräys.

- Tehtäväokuvaus on määräävä. Huolehtikaa siitä, että teillä on vain yksi vahvistettu tehtäväokuvaus voimassa kerrallaan.

Jalkanen listasi erimielisyystapauksia korvauksista hälytysluonteisissa töissä, ma-

Esitysmateriaali löytyy kotisivujen jäsenosiosta

joittumisesta sotilaallisessa harjoituksessa sekä lisäpalkkioista.

- Näiden lisäksi työn alla on Puolustusvoimien yhteistoimintasopimuksen päivittäminen ja luottamusmiessopimuksen tarkastelu.

Talouden tiekartta antaa suuntaviivat tulevaisuuteen

Viimevuotinen Edustajakokous antoi hallitukselle tehtäväksi laatia selvityksen liiton taloudellisesta tilanteesta ja laatimaan arvi- on, kuinka sijoitus- ja kiinteistövarallisuutta tulisi mahdollisesti purkaa. Tällä talouden pidemmän tähtäimen suunnittelulla on tarkoitus saada ennustettavuutta liiton toiminnalle.

- Tavoitteena on Päälystöliiton ennustettava taloudenhoito ja taata oikeat resurssit liiton tehtävien hoitamiseen, Lukkarinen alusti esitystään.

Tällä hetkellä liiton toiminta rahoitetaan pääosin jäsenmaksujen ja sijoitustoiminnan tuotoilla. Suuria muutoksia tähän ei ole selvitystyön perusteella tulossa.

- Jäsenmaksujen korottaminen ei ole tarkasteltavissa oleva vaihtoehto vaan mahdollinen tarve katetaan sijoituksista.

Monia huolettanut lomakohteiden realisointi nousi kokouksen aikana esiin niin salissa kuin käytäväkeskusteluissakin. Puheenjohtajalla oli selkeä viesti jäsenistölle: suunnittelun pohjana on lomatoiminnan säilyttäminen nykytasolla ainakin tämän vuosikymmenen.

- Itse asiassa tulemme panostamme lomakohteisiin. Kohteiden käyttöasteet ovat erittäin korkeat, minkä johdosta pystymme

pyörittämään lomatoimintaa poikkeuksellisen edullisesti. Uutena tulemme ottamaan sähköisen varausjärjestelmän käyttööme.

Tilinpäätöksestä toimintasuunnitelmaan

Liiton periaatteena on ollut suunnitella seuraavan vuoden toiminta täytenä. Viime vuosi oli vielä koronan rajoittama vuosi toiminnallisesti, mikä näkyi tuloksessa. Vuosi osoittautui ylijäämäiseksi, ja kokous päätti lisätä ylijäämän pääomaan.

Vuoden 2023 toimintasuunnitelmaan on puolestaan tulossa pieniä muutoksia. Päälystölehti tulee ilmestymään neljä kertaa vuodessa aikaisemman kuuden sijasta.

- Kyse ei ole rahasta vaan enemminkin kirjoittaja- ja aikaresurssista, Lukkarinen perustelee hallituksen esitystä.

Eduvalvojen koulutusta tullaan tarvittaessa lisäämään verkkoalustaisena, mikä mahdollistaa tiiviimmän, tietoisempaisemman sisällön.

Ensi vuosi on myös Päälystöliiton isännöimän NOA-kokouksen vuoro. Vuoden aikana järjestetään kaksi kokousta, joista toinen on presidenttien kokous ja toinen varsinainen kokous.

- Peruseriaate on, että isäntä huolehtii järjestelyistä. Vuoro tulee aina kahdeksan vuoden välein.

Eniten kommentteja aiheutti toimintasuunnitelmaan sisällytynyt lomakohteiden hintojen tarkistus. Kyseessä ovat varsin maltilliset korotukset. Salista tehtiin kannatettu vastaesitys hintojen säilyttämisestä nykyisellään, niinpä kokousväki pääsi äänes-

tämään. Hallituksen kanta voitti selkeällä äänimäärällä.

- Pienet korotukset perustuvat lähinnä yleiseen hintatason nousuun. Hinnat säilyvät kuitenkin vielä erittäin kilpailukykyisinä.

Ansioituneita palkittiin perinteisesti

Edustajakokouksen yhteydessä on perinteisesti palkittu ansioituneita jäseniä sekä yhteistyökumppaneita. Vuonna 1994 alkanut perinne Vuoden opistoupseeri -palkinnosta sai tänä vuonna jatkumon yli luutnantti **Ville Linnusta**. Hän palvelee Karjalan prikaatissa. Lintu on pitkän linjan tykkimies, joka on keskittynyt viime vuodet 155PSHK9-hankkeeseen. Vuoden opistoupseerin haastattelun voit lukea seuraavalta aukeamalta.

Liiton korkeimman huomionosoituksen, ansiomitalin soljen kera, saivat kapteeni **Jaakko Levä** ja kapteeni **Marko Ylönen**. Ansiomitalilla palkittiin yhteistyökumppaneita. Mitalin saivat puheenjohtaja **Jonne Rinne**, puheenjohtaja **Jyrki Surkka** ja puheenjohtaja **Ville Viita**.

Edustajakokous antoi tilaisuuden päätteeksi julkilausuman, joka on luettavissa kotisivuilta: <https://www.paallystoliitto.fi/uutiset/paallystoliitto-ry-edustajakokouksen-julkilausuma/>

Lomakohteiden hinnantarkistus sai salista vastaesityksen hintojen säilyttämisestä ennallaan. Hallituksen esitys voitti selkein luvuin.

Vuoden opistoupseeri, yliluutnantti Ville Lintu pitää saamaansa tunnustusta huomionosoituksena myös kaikille varusmieskoulutusta antaville opistoupseereille.

Vuoden opistoupseeri, yliluutnantti Ville Lintu:

”K9-hanke on työurani parasta vaihetta”

Teksti ja kuva: Juha Susi

Vuoden opistoupseeriksi valittu yliluutnantti Ville Lintu ilmoitti vuonna 2015 kehityskeskustelussa esimiehelleen olevansa kiinnostunut tehtävistä panssarihaupitsihankkeessa, mikäli sellainen jossain vaiheessa käynnistyy. Jälkikäteen tarkastellessa silloinen kiinnostus tuntuu edelleen osuneen kohdalleen.

Ilmoittauduin ilman parempaa tietoa, ja heti seuraavana vuonna minulle tarjoutui mahdollisuus osallistua kenttäkokeisiin tarvittavan miehistön kouluttautumiseen. Työ näiden kuluneen kuuden vuoden aikana on ollut haastavaa, mutta samalla se on antanut erittäin paljon.

Lintu palvelee panssariupseerina Karjalan prikaatissa. Työpiste on Karjalan tykistörykmentin esikunnan tykistöjärjestelmäsektorilla.

- Pääosa tehtävistäni liittyy Maavoimien esikunnan johtaman Operatiivinen tykistö-hankkeen alaprojektien toimintaan ja raskaan panssarihaupitsipatterin koulutuksen käynnistämiseen ja käytännön toteutukseen Karjalan prikaatissa.

Vuoden opistoupseeri on pitkän linjan tykkimies. Varusmiespalvelus tuli aikanaan suoritettua Vekaranjärvellä samassa joukossa, jossa hän nyt palvelee. Perus- ja jatkokurssit eivät tee aselajivalinnalle poikkeusta.

- Valmistuin peruskurssi 57:n kenttätukikistolinjalta vuonna 2002. Jatkokurssi suoritettiin samalla linjalla vuonna 2010.

Hankkeesta koulutuksen toteutukseen

Moukarina tunnetun panssarihaupitsin (155PSHK9) liittyvät tehtävät ovat tällä hetkellä Linnun pääasiallinen työsaara, ja ne vievät käytännössä kaiken työajan.

- Tehtävien sisällössä on jonkin verran kausivaihtelua, mutta nyt varusmieskoulutuksen käynnistyttyä painopiste on koulutuksen teknisen tuen ja valmiuden ylläpitoon liittyvissä tehtävissä.

Ennen nykypäivää on tehty paljon. Mieleen jääneitä tapahtumia on runsaasti.

- K9:n valintaa edeltäneeseen kenttäkokeeseen osallistuminen ja omassa tehtävässä suoriutuminen ovat jääneet erityisesti mieleen. Toinen oman työtehtävän näkökulmasta merkittävä laajempi kokonaisuus on koulutetun henkilökunnan ja myöhemmin ensimmäisen varusmiesjoukon koulutuksen käynnistyminen keväällä 2022.

Tehtävä on vaatinut myös valtavan määrän opetusmateriaalin tuottamista. Koulutusjärjestelmän käynnistyminen perustuukin paljolti Linnun ammattitaitoon ja kokemukseen. Itselleen hän ei halua ottaa kaikkea kunniaa.

- Erityisen kiitollinen olen ollut mahdollisuudesta tehdä työtä hankkeeseen osallistuneiden kovan luokan ammattilaisten kanssa. Matkan varrella ehkä tärkein oppi ollut ymmärrys yhteistyön merkityksestä.

Palkitsemisesityksessä korostetaan Villen erinomaisia vuorovaikutustaitoja. Luontainen kyky sopeutua vallitsevaan ympäristöön ja tilanteisiin saa kiitosta. Aktiivinen yhteistyö näkyy niin joukko-osaston kuin yhteistyökumppaneiden keskuudessa.

- Minulle merkittävä tekijä on ollut mahdollisuus tehdä työtä ulkomaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Samalla olen saanut kehittää kielitaitoani.

Opiskelua työn ohessa

Konetekniikan insinööriopinnot olivat leijuneet panssariupseerin ideatasolla ilmassa jo useamman vuoden ajan. Varsinaisen sysäyksen opintoihin hakeutumiselle antoi uuden monimuoto-opetuksen koulutusohjelman käynnistyminen LAB-ammattikorkeakoulussa Lahdessa. Samaan aikaan lapsen itsenäistyminen, halu saada vaihtelua sekä K9-hankkeen myötä syntynyt ymmärrys tekniikan alan syvällisemmästä

tietotarpeesta saivat hakeutumaan täydentäviin opintoihin. Tavoite on valmistua ensi vuonna.

- Olen mukauttanut henkilökohtaista opintosuunnitelmaani palvelemaan nykyistä ja mahdollisia seuraavia työtehtäviä valitsemalla kurssveja LAB:n kurssitarjonnan ulkopuolelta muiden ammattikorkeakoulujen kurssitarjonnasta.

Kokemukset jo käydyistä opinnoista saavat kiitosta.

- Opinnot ovat lisänneet ymmärrystä teknistä monella alalla, ja voisin sanoa hyötyväni opinnoistani lähes päivittäin. Monimuoto-opetuksen toteutus kärsii hieman siitä, että lähiopetusta ei käytännössä järjestetä ja käytännön harjaantuminen tietyissä kurssissa jää pahimmassa tapauksessa varsin vähäiseksi. Omalla kohdallani tätä ongelmaa ei varsinaisesti ole työpisteeni ansiosta.

Työnantaja saa opintoihin liittyen kuitenkin kritiikkiä osakseen, sillä se ei tue opiskelua millään tavalla. Palkallisen virkavapaahakemuksen päätöstäkin piti odotella vuoden verran.

- Hain neljän vuoden opinto-oikeuden ajalle maksimissaan kahdeksaa palkallista virkavapaapäivää ehdollisena mahdollisina lähiopintoja varten. Pääesikunnan kannan mukaan opintojani pidettiin henkilöä itseään hyödyttävänä, eikä niiden koettu hyödyttävän puolustusvoimia.

Jaksaminen puhuttaa paljon

Keskustelut ja puheet jaksamisesta eivät ole uutta Linnun työmaallakaan. Niistä puhutaan lähes päivittäin.

- Näen ehkä suurimpana tekijänä tietynlaisen kulttuurimuutoksen, jossa hiljaa hallitsemattomasti siirrytään suunnitelmallisesta toiminnasta hallitsemattomaan reagointiin. Jatkuva muutos ja muutokseen reagointi aiheuttavat kiirettä, mikä yhdistetään helposti jaksamiseen, vaikka välttämättä näillä asioilla ei ole juuri yhteyttä.

Omalta osaltaan jaksamisen kanssa ei ole ollut vielä huolta. Kalenteriin ei lisätä mitään ylimääräistä opinnoitten takia.

- Olisikohan sotaharjoitusvuorokausia noin 40 - 50 vuodessa. Matkavuorokausia kertyy parisen kymmentä vuodessa. Näistä pääosa kertyy vaunun valinta- ja tarkastusmatkoista Etelä-Koreaan.

Kokemukset korona-ajasta eivät ole yksipuolisesti huonoja. Kentän miehelle se näkyy toimeenpanokyvyn parantumisenä, samalla tarpeettomiksi koetuista toiminnoista luovuttiin.

- Tällöin keskityttiin oleelliseen. Valitettavan monelle tuo ajanjakso oli liikaa, ja sitä viljaa korjataan vielä vuosia eri lieveilmiöiden myötä.

Kiireen tuntu on myös tuttua. Sitä aiheuttavat oman organisaation ulkopuolelta tulevat tehtävät ja muutokset. Seurauksena on huoli oman työn laadusta.

- Haluaisin tehdä työni mahdollisimman hyvin, mutta aina siihen ei ole aikaa. Ilmiö ei ole varmasti uusi, ja luulen, että moni muukin kamppailee saman ongelman äärellä päivittäin. Harjoituksissakin tulisi panostaa enemmän laatuun kuin määrään.

Tulevaisuutena näköalapaikka

Pitkätätäimen suunnitelmia Lintu ei kerro tehneensä. Lähtetavoitteena on opiskelijan loppuunsaattaminen ja nykyisessä työsäään jatkaminen.

- Olen tyytyväinen nykyisen tehtäväni sisältöön ja pidän tehtävääni työssä kehittyneen kannalta vähintäänkin riittävän haasteellisenä.

OUKES-tehtävät eivät ole vielä olleet kiinnostuksen kohteena, haasteet löytyvät lähempää.

- K9-koulutusvastuun siirtyminen Karjalan prikaatille kuluvan vuosikymmenen puolivälissä tuonee omat haasteensa mukanaan, mutta samalla se tarjoaa näköalapaikan kenttätukikiston uusimpien suorituskykyjen maailmaan.

Työn puolesta Villellä ei ole ollut edunvalvonnallisia tarpeita. Oma panssariupseerin tehtäväkuvaus on tosin käynyt hiljattain kierroksella.

- Tuntuu, ettei tehtävää luokituksen perusteella kovin korkealle arvosteta.

Oma tehtävän menestyksessä hoitaminen ja sen myötä saatu huomionosoitus on otettu arvostaen vastaan.

- Pidän tunnustusta myös huomionosoituksena vielä joukko-osastoissa varusmieskoulutusta antaville opistoupseereille, joiden varaan koulutuskulttuurin ja hiljaisen tiedon siirto aliupseereille on uskottu. Kiitän valintaani myötävaikuttaneita saamistani tuesta

Yliluutnantti Ville Lintu 44 v

- Asuu perheineen (vaimo ja teini-ikäinen poika) Valkealassa
- Vapaa-aikana osallistuu pojan koripalloharrastuksen tukitehtäviin
- Harrastaa luonnossa liikkumista ja kesäisin moottoripyöräilyä
- Motto: Laatu korvaa määrän

Merivoimien komentaja, kontra-amiraali Jori Harju:

"Kannattaa olla tyytyväinen normaaliin hyvään tasoon – se riittää"

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Päälystöliiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** ja pääluottamusmies **Marko Jalkanen** kävivät marraskuun alussa tutustumassa Merivoimiin Turussa. Merivoimien esikunnassa he tapasivat henkilöstöpäällikkö kommodori **Sauli Rimmasen** ja Merivoimien komentajan kontra-amiraali **Jori Harjun**. Pansion tukikohdassa vierailua isännöi Rannikko-laivaston komentaja, kommodori **Patrik Lillqvist**. Lukkarisen ja Jalkanen lisäksi Päälystöliiton delegaatioon kuuluivat merivoimien alueellinen pääluottamusmies, kapteeniluutnantti **Marko Laukkanen** ja Päälystöliiton hallituksessa istuva merivoimien puolustushaaravastaava, kapteeniluutnantti **Petri Seikkula**. Tapaamisessa vaihdettiin ajatuksia niin jaksamisesta, turvallisuustilanteen nopeista muutoksista lähialueella kuin meripalvelupilotistakin.

Kontra-amiraali Jori Harju tunnistaa ja tunnustaa, että merivoimissa on oltu ja ollaan edelleen kovilla.

- Peruskuorman lisäksi toimintaamme ovat vaikuttaneet koronapandemia, Nato-päätös sekä lähes tuplaantuneet kertausharjoitukset. Nämä yhdessä ovat vaatineet venymistä henkilöstöltä organisaatiomme kaikilla tasoilla. Toisaalta uskaltaa väittää, että merivoimat on sitoutunut omaan työhönsä ja tehtävänsä. Ja kun tehdään "kovaa työtä", jokainen tietää, että tämä on se minun oikea tehtäväni.

Harju ottaa esimerkiksi keväällä varsin nopealla aikataululla, alle kuukaudessa, valmistellun ja toteutetun ison kansainvälisen meripuolustusharjoituksen.

- Töitä on tehty paljon. Toiminnastamme saadun palautteen perusteella herrat ja rouvat siellä kentällä ovat tehneet vaihtuksen. Olen kiertänyt Italian, Saksan, Ranskan, Norjan, Ruotsin ja Yhdysvallat ja tavannut niiden merivoimien komentajat. Jokainen heistä on sanonut, että viesti, jonka he ovat saaneet meistä kertoo, että Suomella on vahvat merivoimat. Ainut, joka oli pikkuisen näreissään, oli Pentagonissa tapaamani Yhdysvaltojen merijalkaväen komentaja. Hän oli pahoillaan siitä, että yhteisessä harjoituksessa olimme osoit-

taneet liian hyvää osaamista ja liian hyvää kalustoamme.

- Marine Corps'in komentaja totesi ironisesti, että nyt hänen sotilaansa vaativat samanlaista kalustoa, Harju naurahtaa.

Jyrki Lukkarinen kertoi myös tehneensä samankaltaisia havaintoja kiertäessään muissa puolustushaaroissa.

- Sama viesti on kuulunut joka suunnalta: nyt sotilaat voivat keskittyä ydinbisnekseensä, ja se on näkynyt positiivisena asiana.

Mikä on työhön sitoutumisen hinta?

Kontra-amiraali Harju otti esille vankan työhön ja tehtäviin sitoutumisen käänköpuolen: vaaditaan itseltä liikaa.

- Ei olla tyytyväisiä hyvään tasoon, vaan pitäisi päästä kiitettävälle tasolle ja se on joskus liikaa. Kannattaa olla tyytyväinen normaaliin hyvään tasoon – se riittää. Siihen vaaditaan harjoittelua. Puheenjohtaja Lukkarinen kuunteli tyytyväisenä komentajan viestiä. On turhaa näin rauhan aikana ottaa 120-prosenttiset tehot irti henkilöstöstä, kalustosta ja organisaatioista, kun 80 prosentin teho, hyvä plus, riittää.

- Toisaalta on ymmärrettävää, että kun turvallisuusympäristössämme on poikkeava tilanne ja tehtävänsä koko uransa ajan sitoutuneet sotilaat näkevät, mitä se vaatii heiltä, ei ole mikään yllätys, että "lähdetään laukalle", Päälystöliiton puheenjohtaja vertaa.

- Olen puhunut dynaamisesta valmiudesta ja vienyt eteenpäin sitä ajatusmaailmaa, että meillä pitää olla oikea valmius oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Oikea valmius ei tarkoita sitä, että ollaan koko ajan "kovassa" valmiudessa, vaan lasketaan se tietylle tasolle, joka on siihen hetkeen riittävä, Harju toteaa.

Marko Laukkanen otti esille ylitöiden lisääntymisen kuluvaan vuona.

- Mikäli ylityöt aiheutuvat meripalvelusta, taistelevissa yksiköissä ajatellaan, että se on ihan ok, mutta jos niitä syntyy esimerkiksi Pansion sotasataman vahdista, suhtautuminen on toisenlaista. Tähän pitäisi

löytää kultainen keskitie, jotta kaikkea työtä arvostettaisiin samalla tavalla.

Merivoimien henkilöstöpäällikön kommodori Sauli Rimmasen mukaan kaikesta kiireestä ja lisääntyneistä velvoitteista huolimatta henkilöstö näyttäisi olevan kohtuullisen tyytyväistä.

- Vaikka tilanne on mitä se on tai osittain ehkä sen ansiosta työilmapiiirikyselyiden trendi kokonaisuudessaan on nouseva. Aina tietysti löytyy yksittäisiä kohteita, joissa näin ei ole, mutta iso kuva on positiivinen, Rimmanen toteaa.

Marko Laukkanen kertoi havainneensa samansuuntaista kehitystä omassa yksilössään.

- Vaikka meillä on aina ollut vahva mehenki, nykyinen maailmanpoliittinen tilanne on kasvattanut sitä entisestään.

Päälystöliitolla vahva tahtotila jatkaa meripalvelupilotin kehittämistä

Varsin odotetusti meripalvelupilotti ja sen ympärillä käytävä keskustelu johtivat monipuoliseen ajatustenvaihtoon. Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen kiisti väitteen, jonka mukaan järjestöt kaatoivat koko hankkeen.

- Päälystöliitto on alusta alkaen viimeisten kuuden vuoden ajan ollut voimallisesti mukana tässä hankkeessa, ja meidän tavoitteenamme on ollut tukea ja kehittää laivapalveluksesta palautumista. Tuloksethan pilotista olivat hyviä ja se yksi vapaa-päivä koettiin tarpeelliseksi. Tahtotilamme on, että asiaa voitaisiin edelleen kehittää ja pilottia laajentaa valmiusaluksen lisäksi kaikkiin aluksiin. Meidän opistoupseerien keski-ikä on nyt 48 vuotta, ja nuorimmatkin ovat nelikymppisiä. On selvää, että iän karttuessa myös palautuminen vaatii enemmän aikaa. Asiaa ei onneksi ole haudattu, vaan se on pöydällä ja tiedän, että niin työnantajalla kuin liitoillakin on halua jatkaa keskustelua.

Kontra-amiraali Jori Harju kertoi olleensa pettynyt, kun merivoimat esitti, että pilottia laajennettaisiin 8. Huoltolaivueeseen ja maayksiköihin. Tätä ei haluttu tehdä.

- Mietin tuolloin, että mikä on ongelma, kun henkilöstö suhtautui asiaan myötämieleisesti, mutta järjestöt eivät. Näin emme päässeet kokeilemaan kokonaisuutta maaorganisaatioon ja siten pilotti jäi vain yhteen laivueeseen ja siitä saatuihin kokemuksiin.

Marko Laukkanen muistutti, että meriorganisaatiossa eri aluksilla palveleva henkilöstö asetettiin eriarvoiseen asemaan.

- Virkamiehillä pitää olla samat palvelusuhteen ehdot riippumatta siitä, millä aluksella palvelet.

Päällystämies Marko Jalkanen mukaan meripalvelupilotin jälkeen esillä ollut vaihtoehto työaikamääräysten kehittämiseksi tuskin etenee ainakaan siinä muodossa.

- Asia vaatii laajaa vuoropuhelua työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen välillä, jotta kaikille osapuolille olisi selvää, mikä tässä kiikastaa.

Keskusteluun nousi myös suunnitelmalaisuus, joka koettiin pilotissa positiivisena asiana. Kun vuoden alussa laivapalveluksessa oleva tietää, milloin ollaan merellä ja milloin ei, koti- ja perheasioiden suunnittelu ja hoitaminen sujuvat jouhevammin.

Harju muistutti turvallisuusympäristön

nopeasta muuttumisesta ja sen vaikutuksista toimintaan.

- Allekirjoitin tämän vuoden toimintasuunnitelman vuonna 2021. Se kuitenkin revittiin helmikuun lopussa. Suunnitelma on aina suunnitelma, mutta kyllä meidän pitää tietää ainakin kuusi viikkoa etukäteen, mitä tehdään.

Komentaja toivoo opistoupseereilta lisää siirtohalukkuutta

Tapaamisen päätteeksi Harju halusi nostaa esiin opistoupseerien keskitetyn urasuunnittelun (OUKES).

- Toivoisin, että te järjestössä puhuisitte omalle henkilöstölle, että meillä on yläpäässä tehtäviä, joita ei saada täytettyä. Kun ajatellaan esimerkiksi Merisotakoulun tehtäviä, olisi hienoa, jos löytyisi sellaisia kokeneita opistoupseereita, jotka kävisivät jakamassa kokemustaan ja osaamistaan. Tämän jälkeen he sitten tarvittaessa palaisivat takaisin entiseen työpaikkaansa. Tavoitteena on, että saataisiin liiton myötävaikutuksella lisää näkyvyyttä ja siirtohalukkuutta.

Jyrki Lukkarinen vakuutti, että Päälystoliitto on jo vienyt tätä ajattelua eteenpäin ja

Merivoimien johto ja Päälystoliiton delegaatio keskustelivat hyvässä hengessä mm. jaksamisesta ja meripalvelupilotista. Kuvassa vasemmalta Päälystoliiton päällystämies Marko Jalkanen, merivoimien henkilöstöpäällikkö, kommodori Sauli Rimmanen, merivoimien komentaja, kontra-amiraali Jori Harju, Päälystoliiton puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen, merivoimien alueellinen päällystämies, kapteeniluutnantti Marko Laukkanen sekä liiton hallituksen jäsen ja samalla puolustushaarakomando, kapteeniluutnantti Petri Seikkula.

asiaa on käsitelty myös neuvottelupöydissä, mm. muutto- ja siirtokorvausta on kehitetty. Liitto myös tiedostaa, että OUKES:n vajaakäytön vaarana on yläpään tehtävien valuminen muille henkilöstöryhmille. Ilmasotakoulussa ja Ilmasotakoulussa opettajakierro sujuu kohtalaisesti, mutta merivoimissa yhtenä hidasteena ovat opettajien vaativuusluokat.

- Ilmasotakoulussa opettajien tehtävät ovat pääosin OTV8-tehtäviä, mutta Merisotakoulussa vaati-luokka on OTV7, Marko Laukkanen muistutti.

Pidä tehtävänkuvauksesi ajan tasalla

Teksti ja kuvat: Ilkka Siiri

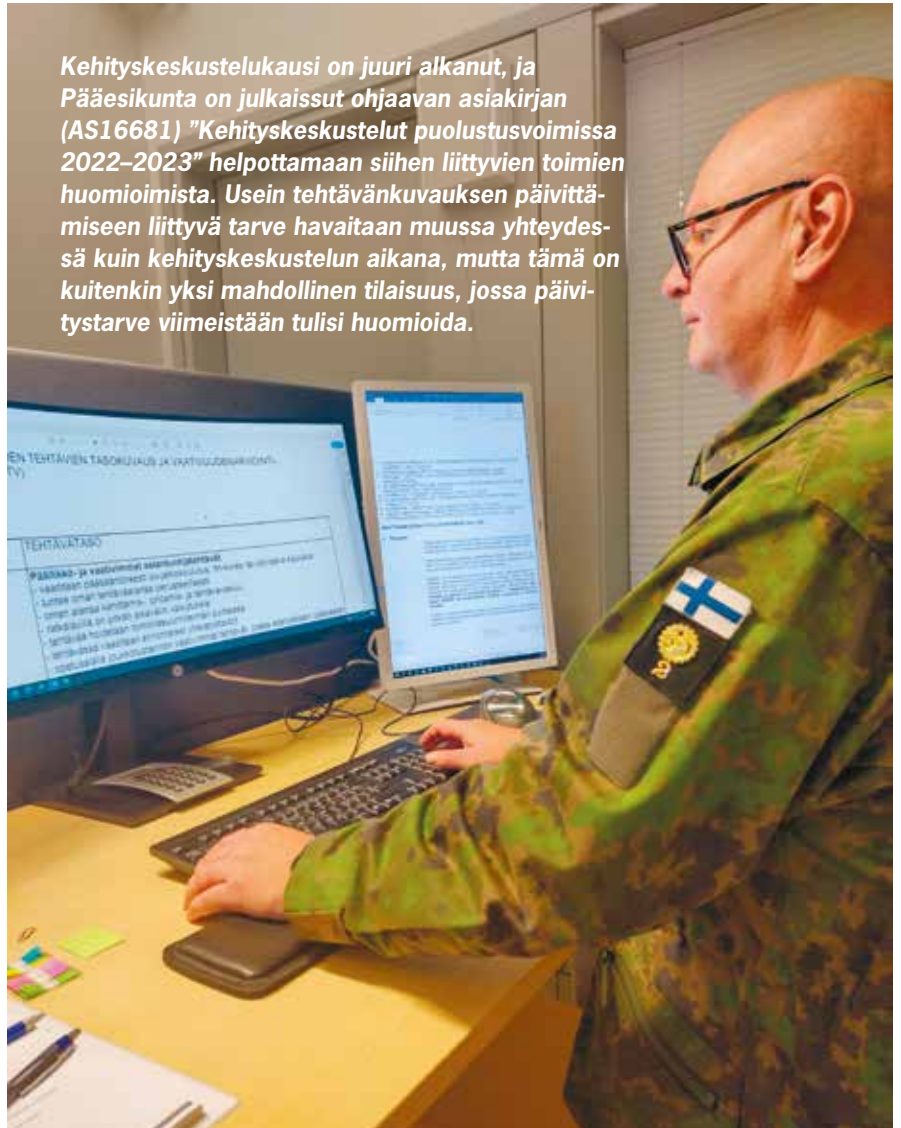
Palkkauksen kolmen elementin historia

Palataanpa vuoteen 2003, jolloin Puolustusvoimissa siirryttiin virkapalkkaluokkiin perustuvasta järjestelmästä uuteen palkkausjärjestelmään. Koko Puolustusvoimissa tehtävän vaativuuteen (VAATI) perustuvia uusia järjestelmiä otettiin käyttöön viisi kappaletta, ja näihin kaikkiin päädyttiin soveltamaan yhtenäistä suoritusarviointia (HENKI). Kokeneemmat opistoupseerit muistavat näiden kahden elementin lisäksi vielä yhden, joka oli käytössä muutamat ensimmäiset vuodet, mutta vuonna 2005 henkilöstö menojen säästövelvoitteen myötä yksipuolisesti lakattiin maksamasta. Kyseessä oli tulospalkkioon (TUPA) perustuva osa, joka voitiin maksaa organisaatiolle, yksikölle tai ryhmälle ennalta sovittujen tehtävien suorittamisesta. Jäljelle jäi siis kaksi elementtiä (VAATI ja HENKI), joiden perusteella meidän palkkauksemme vielä tänäkin päivänä määräytyy.

Opistoupseerien tehtävien vaativuudenarviointimenetelmä (OTV)

Alussa OTV-järjestelmä ei ollut mikään valmis (esim. kaupallinen) tuote vaan itse rakennettu arviointimenetelmä, joka muodostuu kymmenestä arviointitekijästä. Koulutuksen, kokemuksen, ongelmien ratkaisun ja vuorovaikutus- sekä yhteistyötaitojen avulla mitataan opistoupseerin ammattitaitoa. Ohjauksen määrä, laatu sekä päätöksenteon vapaus mittaavat tehtävän vastuuta. Vastuuta kartoitetaan myös tulovaikuttamisen mittareilla, jotka voi käsitellä materiaalin, taloudellisen tai toiminnallisen sekä henkilöstö- ja johtamisvastuun asiakokonaisuudet. Järjestelmä huomioi kuormitus- ja olosuhdehaitat arvioimalla henkilön ja fyysisen rasituksen sekä työolosuhteet ja ympäristön. Näiden arvojen perusteella määritellään opistoupseerin tehtävän vaativuusluokka, joka tarvittaessa pisteytetään sovitun taulukoinnin mukaisesti. Tällöin käytössä olivat vaativuusluokat 1–7.

Kehityskeskustelukausi on juuri alkanut, ja Pääesikunta on julkaissut ohjaavan asiakirjan (AS16681) "Kehityskeskustelut puolustusvoimissa 2022–2023" helpottamaan siihen liittyvien toimien huomioimista. Usein tehtävänkuvauksen päivittämiseen liittyvä tarve havaitaan muussa yhteydessä kuin kehityskeskustelun aikana, mutta tämä on kuitenkin yksi mahdollinen tilaisuus, jossa päivitystarve viimeistään tulisi huomioida.

Päälystöliiton ansiokkaan työn tulokseksi (1.3.2009 lukien) saatiin luokitusjärjestelmiin OTV-luokat 8 ja 6B. Lisäksi sopimuskaudella 2010–2012 toteutettiin rakenteellisia muutoksia, ja käytännössä alimmaksi vaativuusluokaksi muodostui OTV5 (jolloin OTV4-luokan tehtävät yhdistettiin kyseiseen OTV5-luokkaan). Samalla otettiin käyttöön uudet palkkaluokat OTV 5A ja 6A varusmieskoulutusta antavien perusyksiköiden tehtävissä toimiville opistoupseereille. Tämän tarkoituksena oli lisätä ko. tehtävien houkuttelevuutta.

Tehtävänkuvauksen polku organisaatiossa

Lähtökohtana tehtävänkuvauksen (Tehku) päivittämiselle on yksinkertainen ohje (kuitenkin jo vuodelta 2006). Kun esimies, alainen tai luottamusmies havaitsevat tehtävässä olevan päivitystarvetta, tehtävänkuvauksen päivitetään. Tämän lisäksi olen huomannut useasti, että henkilöstöhallinnolta tulee pyyntö esimiehelle päivittää tehtävänkuvauksen, kun tehtävä on tarkoitus laittaa avoimeksi. Tällöinhän kuitenkin varsinaisen työn tekee esimies kuten ohjeen sen määrittää.

Tehtävänkuvaukset ovat mielestäni tämän päivän mittareilla varsin ansiokkaasti toteutettuja. Sitähän luetaan monen ihmisen voimin, ja jos se Pääesikuntaan (keskushallintotaso) saakka menee arvioitavaksi, on käsiteltävää kuvausta ehtinyt lukea/komentoida jo minimissään melkein kymmenen henkilöä. Mikäli tehtävänkuvausta ei voida arvioida paikallishallintotasolla (jolloin verrokkia ei löydy tai vastaavasta PE:n vahvistamasta kuvauksesta kulunut yli kaksi vuotta), lähtee se kierrokselle aluehallintotasolle, missä sitä käsittelee myöskin arviointiryhmä. Aluehallinnon lausunnon jälkeen tehtävänkuvaukset on valmiina lähetettäväksi keskushallintotasolle (PE), jossa sitä tarkastelee arviointi- ja kehittämissyhmä. Mikäli paikallishallintotasolla lausunnoissa ei ole esitetty eriävää mielipidettä, joukko-osaston komentaja vahvistaa vaativuusluokan. Mikäli taas eriävä mielipide on esitetty, käsittelee keskushallintotason arviointi- ja kehittämissyhmä vaativuusluokituksen (aluehallintotason lausunnolla varustettuna). Opistoupseerien tehtävien vaatavuus määritellään edelleenkin järjestelmällä, jonka vaativuustekijöiden pääluokat ovat ammattitaito, vastuu sekä kuormitus ja olosuhdehaitat. Kaikissa tapauksissa tehtävänkuvauksen vahvistaa siis joukko-osaston komentaja. On myös hyvä huomioda, että jokaisella henkilöllä tulee olla voimassa vain yksi vahvistettu tehtävänkuvaukset.

Mikäli tehtävänkuvaukset päivitetään nykyisen tehtävänhoitajan ollessa kyseessä, määrittää tehtävän allekirjoituspäivämäärä (niin alaisen kuin esimiehenkin) mahdollisen muuttuneen vaativuusluokan vaikutuksen palkkaukseen. Sehän astuu voimaan allekirjoituskauuden jälkeisen kauuden alusta.

OTV-tehtävänkuvaukset todella hyvälaatuisia

Rannikkolaivaston henkilöstöalan toimialapäällikkö, kapteeniluutnantti **Jan-Henrik Kankare** on seurannut OTV-tehtävänkuvauksia työnantajan edustajana jo yli 10 v:n ajan.

- OTV-tehtävänkuvaukset ovat laadullisesti ja sisällöllisesti nykyään todella hyvälaatuisia. Kuvauksia avataan asiantuntevasti ja vastuut määritetään selkeästi. Tämän päivän tehtävänkuvauksia ei juurikaan tarvitse palauttaa takaisin esimiehelle, eikä vastavasti meille palauteta ylimmiltä tasoilta uudelleen käsittelyyn, toteaa Kankare.

Tehtävänkuvauksien päivittämistä ei toteuteta kuitenkaan kovin useasti kehityskeskustelujen yhteydessä, vaan rekrytointiin, tehtävänhoitajan vaihtoon tai organisaatio-

uudistukseen liittyen, vaikka tämä mahdollista olisikin, muistelee Kankare.

- Meillä nipunhoitajat ottavat matalalla kynnyksellä yhteyttä esimieheen kyseisissä tilanteissa ja edellyttävät tehtävänkuvauksen päivytystä ennen rekrytointia tai organisaatiomuutosta. Kankare näkee yhteistyön toimivan hyvin paikallistasolla luottamusmiesten kanssa ja asiat tuodaan hyvin valmisteltuina arviointikokoukseen.

- Erimielisyyslausuntoja tietenkin saattaa joskus tulla, mutta sitä vartenhan meillä on sovittu toimintatapa sekä siihen liittyvä ohjeistus.

Päällystöliiton jäsenille Kankare lähettää seuraavanlaiset terveiset.

- Hakeutukaa vaativimpiin tehtäviin. Myös esikunnasta löytyy vaativia tehtäviä, ja haastakaa itsenne kehittämään omaa osaamistanne, muistuttaa Kankare.

Toivottavasti olet jossain vaiheessa käynyt tutustumassa www.paallystoliitto.fi -jäsensivuilla. Sieltä kun valitset "edun-

Kapteeniluutnantti Jan-Henrik Kankare on tyytyväinen OTV-tehtävänkuvauksen tasoon.

valvonta"-osion ja vasemmasta reunasta "hyödyllistä tietoa" -osiosta valitset tehtävänkuvauksen, avautuu sinulle kuusi eri ohjetta tai julkaisua, joista saat apua ja hyödyllistä tietoa tehtävänkuvaukseen liittyen. Mikäli tämä toimintatapa tuntuu sinusta vieraalta, voit tietenkin aina lähestyä luottamusmiestäsi, kysyä mieltäsi askarruttavasta asiasta ja samalla vaihtaa kuulumisia.

Omaehtoisen opiskelun mahdollisuudet

Teksti ja kuva: Michael Kajander

Logistiikkakoulun koulutuspäällikkö, majuri Jussi Partanen näkee Logistiikkakoulun täydennyskoulutuksen isona osana koko puolustusvoimien henkilökunnan täydennyskoulutuksen kokonaisuutta

Nykyajan työelämä on hektistä. Aika ajoin on pakko opiskella uusia asioita pysyäkseen työelämän muuttuvissa tilanteissa. Ratkaisun tarjoaa omaehtoinen opiskelu, mikä mielestäni on paras tapa päivittää tietoja ja harjaannuttaa taitoja.

Opiskelu voi olla lyhyimmillään työpisteen järjestämä lyhytaikainen täydennyskoulutustilaisuus. Ehkä suurin osa meistä ymmärtää opiskelun johonkin tutkintoon tähtääväksi. Pisimmillään opiskelu on koko elämän jatkuvaa opiskelua ja oppimista.

Kohta on taas se aika vuodesta, kun esimies ja alainen käyvät vuosittaiset kehityskeskustelut. Yhtenä valmistautumistehävänä kannattaa miettiä omaa tieto- ja taito-osaamistaan. Jos huomaat, että jokin tietojen täydentäminen on ajankohtaista, ota se reilusti keskustelussa esille.

Puolustusvoimissa täydennyskoulutukseen liittyvää tietoa saa esimerkiksi Maanpuolustuskorkeakoulun sivustolta. Puolustusvoimien täydennyskoulutus jakaantuu puolustushaarakohtaiseen ja toimialakohtaiseen täydennyskoulutukseen. Toimialakohtaista täydennyskoulutusta järjestetään 12 toimialalla, joten tarjontaa riittää.

Toimialakohtainen täydennyskoulutustarjonta löytyy Puolustusvoimien täydennyskoulutuskalenterista, joka julkaistaan vuosittain elo-syyskuun aikana. Kurssikohtaiset hakuohjeet ja hakulomake ovat Tori-portaalissa koulutustoimialan alla.

Opistoupseerien osalta täydennyskoulutus keskittyy toimialapäälliköiden opintoihin sekä toimialakohtaiseen ja puolustushaarakohtaiseen koulutukseen

Täydennyskoulutus - mitä se on

Monilla meistä on todennäköisesti kokemusta täydennyskoulutuksesta. Täydennyskoulutus on virallisten tutkintojen lisäksi tarjottavaa koulutusta, jolla opiskelija voi syventää ja laajentaa osaamistaan. Suomessa täydennyskoulutusta tarjotaan toisen asteen oppilaitoksissa sekä yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa.

Myös työnantaja voi tarjota täydennyskoulutusta, ja tämä on ehkä monelle tutumpi koulutuksen muoto. Hyvin monessa työtehtävässä puolustusvoimissakin vaaditaan esimerkiksi työturvallisuuskortti, ensiapukortti tai tieturvakortti. Nämäkin kuuluvat täydennyskoulutukseen.

Logistiikkakoululla työtehtävänäni on järjestää kuljetusalan täydennyskoulutusta ensi tammikuussa. Kyseessä on kuljetusalan henkilöstölle tarjottavat kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyyden jatkokoulutuspäivät. Tässä näen myös koulutuksen sosiaalisen puolen. Riihimäelle kokoontuu tammikuussa iso osa kuljetusalan osaajia ja viikon aikana vaihdetaan kuulumiset tuttujen kanssa. Samalla nuoremmat kuljetusalan henkilöt saavat mahdollisuuden verkostoitua vanhemman väen kanssa. Itse näen nämä luentojen välillä olevat taukokeskustelut erittäin positiivisena asiana.

Opiskelu puolustusvoimien ulkopuolella

Tutkintoon tähtäävä opiskelu on jo paljon isompi kokonaisuus. Opintokokonaisuus vaatii opiskelijalta hyvää motivaatiota ja

varmasti myös läheisiltä ymmärrystä.

Kerron omat kokemukseni muutaman vuoden takaa. Tämä on vain yksi esimerkki, mutta tietyt asiat varmaankin toistuvat opiskelussa opintosuunnan ollessa mikä tahansa. Olen suorittanut jo 2000-luvun vaihteessa puolustusvoimien liikenneopettajattutkinnon silloisessa Huoltokoulussa Hämeen Rykmentissä. Siitä lähtien liikenneopetuksen tehtävät ovat minulla olleet koko ajan mukana uran eri vaiheissa.

Puolustusvoimissa siirryttiin 2010-luvulla liikenneopettajien koulutuksessa malliin, jossa osa opetuksesta suoritetaan puolustusvoimien ulkopuolella. Ulkopuolinen koulutus on pidetty Gradiassa Jyväskylässä. Gradiassa on puolustusvoimien liikenneopetukseen liittyen kaksi linjaa: täydentäjät, joilla on jo puolustusvoimien liikenneopettajalupa, ja toinen linja on perusopintojen suorittajat, joilla ei ole aiempaa liikenneopettajan koulutusta. Tähtäimessä on saavuttaa liikenneopettajan erikoisammattitutkinto (LEAT).

Itse kuului täydentäjiin, ja syksyllä 2016 istuin Gradian luokkatilassa. Aloitin täydennysopetuksen liittyen liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon. Meillä täydentäjillä lähtökohtatilanne oli hieman erilainen kuin niillä puolustusvoimien opiskelijoilla, jotka aloittivat saman erikoisammattitutkinnon ilman aiempaa opettajataustaa. Me täydentäjät olimme pääsääntöisesti toisillemme jo tuttuja aiempien työtehtävien vuoksi.

Omat opintoni sain valmiiksi vuoden 2017 keväällä. Tästä on annettava iso kiitos silloiselle esimiehelle Santahaminassa. Sain omiin opintoihini hyvät lähtökohdat, koska esimies näki tutkinnosta tulevan hyödyn omassa työtehtävässäni.

Mitä tapahtui sitten syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana? Keskeisintä oli työ- ja opiskelukalenterin synkronointi. Lähiopiskelupäiviä Jyväskylässä oli syksyllä muutamia kuukausittain. Etätehtäviä oli paljon. Opiskelun edetessä syksyllä alkoi myös auskultointi autokoulussa. Minulle kävi hyvin, sillä pääsin Lahdessa autokouluun, jossa työkaiverini oli jo aiemmin auskultoinut.

Minulle jäi opiskelusta erittäin hyviä kokemuksia ja myös kivoja muistoja. Aikuisopiskelu kävi hyvin, ja jollain tavalla se oli erilaista kuin aiemmat opiskelut ammattiin liittyen. Koin näyttötutkinnot mielenkiintoiseksi ja hyväksi tavaksi edetä opiskelussa kohti maalia.

Keskeisimpänä hyötynä opiskelussa näen sen, että tiedot ja taidot saa päivitettyä. Sain uusia ajatuksia opetustyöhöni. Aina ei kaikkea kannata tehdä kuten on tehty viimeiset kaksikymmentä vuotta. Opetusharjoittelu autokoulussa oli myös todella miellyttävää ja nuorten kanssa oli kiva työskennellä.

Opistoupseerien täydennyskoulutus Logistiikkakoulussa

Logistiikkakoulun koulutuspäällikkö, majuri **Jussi Partanen** näkee Logistiikkakoulun täydennyskoulutuksen isona osana koko puolustusvoimien henkilökunnan täydennyskoulutuksen kokonaisuutta.

- Vastaamme lähes 15 %:sta kaikesta henkilökunnan täydennyskoulutuksesta. Logistiikkatoimiala omistaa myös paljon lisenssejä, joiden kouluttajana Logistiikkakoulu pääosin toimii. Koulutustarjonnassamme on vuosittain noin 130 kurssia logistiikan eri aloilta ja koulutamme vuosittain jopa yli 1 500 opiskelijaa. Sekä kurssi- että opiskelijamäärät ovat olleet kasvussa viime vuosina korona-ajan notkahdusta lukuun ottamatta, kertoo Partanen.

- Koulutustarjontaa on kattavasti kaikkien henkilöstöryhmien tarpeisiin. Opistoupseerien määrä opiskelijoissa on ymmärrettävästi pienentynyt jatkuvasti ja tällä hetkellä opistoupseereita on oman arvioni mukaan vain noin 5–10 % kaikista opiskelijoista. Aliupseereista on tullut selkeästi suurin opiskelijaryhmä, jatkaa Partanen. Partanen uskoo, että puolustusvoimien täydennyskoulutustarjonta löydetään hyvin tänä päivänä ja opistoupseerit keskimääräistä kokeneempina sotilaina osaavat hakeutua täydennyskoulutukseen. Hänen mielestään puolustusvoimien yhteisen koulutuskalenterin käyttöönotto on selkeyttänyt tilannetta.

Kurssilaisiksi hakeutuu motivoituneita opiskelijoita ja opetustapahtumat ovat hyvähenkisiä. Opettajat ovat oman alansa huippuosaajia ja saatujen kurssipalautteiden perusteella opetukseen on oltu tyytyväisiä. Esimerkiksi vuoden 2022 täydennyskoulutuskurssien palautteiden keskiarvo on ollut 4,5.

- Pääosa opiskelijoistamme palvelee erilaisissa logistiikan tai huollon tehtävissä. Opiskelijoita on kaikista puolustushaaroista ja Logistiikkalaitoksesta. Koulutamme myös jonkin verran kumppaneiden työntekijöitä. Muiden aselajien edustajia on kursseilla, jotka ylittävät aselajirajoja, esim. HNS- tai kenttäsähköverkko- ja voimakonekoulutukset.

Partanen nostaa esille koulutustarjonnasta logistiikkaupseerikurssin, joka on tarkoitettu sekä logistiikan että huollon tehtävissä työskenteleville, mutta myös muiden aselajien edustajille perehdyttämiskurssina puolustusvoimien logistiikkajärjestelmään. Logistiikkaupseerikurssi on ollut suosittu myös opistoupseerien keskuudessa.

- Jos haluat syventää osaamistasi logistiikkajärjestelmästä tai olet siirtymässä toisesta aselajista logistiikan tehtäviin, niin

tämä kurssi on juuri oikea sinulle.

- Kurssitarjontamme löytyy puolustusvoimien täydennyskoulutuskalenterista ja tarkemmat kurssikuvaukset Logistiikkakoulun Torni-sivuilta. Hakuajat ovat valtakunnalliset eli 1.4. mennessä seuraavan syyslukukauden koulutuksiin ja 1.10. mennessä seuraavan kevtlulukauden koulutuksiin. Tervetuloa Logistiikkakoulun kursseille, toivottaa Partanen lopuksi.

Gradiassa opiskelijana

Kapteeni **Janne Aronen** on opiskellut vuoden 2022 alusta myös Gradiassa täydentäjänä liittyen liikenneopettajan erikoissammattitutkintoon (LEAT). Janne sai opintonsa päätökseen Gradialla syksyllä 2022. Jannelle puolustusvoimien ja Gradian yhteistyö on ollut jo entuudestaan tuttu.

- Olen ollut työni takia osittain asian kanssa tekemisissä alusta alkaen. Lähinnä sen suorittamisen ajankohta oli haasteellista löytää. Toki hetkeen vaikuttivat myös niiden henkilöiden päätökset, jotka valinnan tai valitsematta jättämisen tekivät. Taisi olla kolmas hakukerta, kun pääsin sisään esimiesten puolesta, kertoo Aronen.

LEAT-opinnot muodostuvat neljästä pakollisesta opintokokonaisuudesta. Erikseen sovittaessa on mahdollista suorittaa myös lisäosia. Niistä puolustusvoimien henkilöstölle tutuin on ehkä osio, joka valmistaa ajokokeen vastaanottajana toimimiseen. Aronen kertoo opintojen olevan loistava päivitys puolustusvoimien liikenneopettajalle. Opinnot tarjosivat myös hyvän ymmärryskulman autontarkastajan toimintaan ajokokeen vastaanottotilanteissa. Toki se myös avasi näkökulmaa liikenneopettamiseen siviiliympäristössä.

- Työnantajan tuki on ollut sataprosenttista Logistiikkakoululta. Se on helpottanut asiaa ja toisaalta on myöskin edellytys. Työnantajan joustaessa mielestäni työntekijän tulee myös joustaa. Ei ollut ihan muutama ilta, kun LEAT-päivän jälkeen PVAH aukesi ja ilta meni välttämättömissä tehtävissä, Aronen jatkaa.

Gradiassa ymmärrys ja joustavuus on ollut Arosen mielestä upeaa. Se on mahdollistanut aktiivisen ja ennakoivan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman luomisen. Aronen mainitsee opettajista erityisesti **Eero Hintikan**, joka toimi kurssin johtajana.

- Valtavaa opettamisosaamista. En ole ennen törmännyt moiseen kokonaisuuteen! Lopuksi Aronen kannustaa kuljetusalan ihmisiä hakeutumaan opiskelemaan Gradiaan.

-Sinne vaan kohti haasteita. Tukea saa tarpeeksi ja avaa hyvin omaa "sipulia" liikenteen opettamisinfraassa.

Aronen on edelleen opiskelija jatkaen logis-

tiikka-alan insinööriopintoja. Opinnot ovat tapahtuneet monimuoto-opiskeluna ja hänen opintonsa ovat lopputyötä vaille valmiit. Korona aiheutti opintoihin omat haasteensa. Rauhallisesti opiskellen opinnot tulevat viemään kokonaisuudessaan noin neljä vuotta.

- Omat inssiopintoni pohjautuivat 100-prosenttisesti omaan tiedonhaluun ja sen myötä laajempaan tietoon omassa opettamistyössä. Hieno kokemus, jota suositelen jokaiselle, joka haluaa lisää syvyyttä omaan mielialheeseen.

Opintovapaat ja- tuet

Opintovapaalain perusteella työnantaja ei voi kieltää työntekijää käyttämästä oikeuttaan opintovapaaseen, jos opintovapaan ehdot täyttyvät.

Opintovapaalakia sovelletaan sekä yksityisellä että julkisella sektorilla, eli opintovapaalaissa työntekijästä todettu koskee myös viranhaltijaa tai virkamiestä. Työnantajasta todettu koskee myös työnantajana olevaa julkisyhteisöä. Työnantajan on kuitenkin mahdollista siirtää opintovapaan alkamisajankohtaa enintään kuudella kuukaudella, jos opintovapaan myöntäminen alkuperäisenä ajankohtana aiheuttaisi tuntuvaa haittaa työnantajan harjoittamalle toiminnalle.

Aikuiskoulutustuki on rahallinen tuki, jota myönnetään työntekijälle tai yrittäjälle ammatillista kehittymistä tukeviin opintoihin. Työntekijät ja yrittäjät voivat hyödyntää aikuiskoulutustukea uransa aikana yksiin tai useampiin opintoihin yhteensä 15 tuki-kuukauden ajan, yhdessä tai useammassa erässä. Tuen avulla voit opiskella kokonaisia tutkintoja tai lyhyempiä koulutuksia lukuisissa oppilaitoksissa ympäri Suomen. Jos olet työ- tai virkasuhteessa ja aiot jäädä opintovapaalle, voit vaikuttaa tukeesi itse sen mukaan, oletko opintovapaalla koko- vai osa-aikaisesti.

Työsuhteessa olevilla tuen määrä voi vaihdella kuukausittain. Tuen suuruus riippuu keskimääräisestä kuukausipalkastasi ennen opintoja. Keskimääräinen kuukausipalkka lasketaan hakuhetkeä edeltävien 12 kuukauden palkkatiedoista, jotka saadaan pääsääntöisesti tulorekisteristä.

Lähteet:

<https://maanpuolustuskorkeakoulu.fi/taydennyskoulutus>

<https://finlex.fi>

Työllisyysrahasto - Työllisyysrahasto
(tyollisyysrahasto.fi)

Rajalla etätöitä hyödynnetään vaihtelevasti

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Haastateltavien arkistot

Rajavartiolaitoksen uusittu ohje etätöistä on ollut voimassa runsaan vuoden. Kysimme neljältä eri tehtävissä toimivalta opistoupseerilta, millaisia kokemuksia heillä on etätöiden tekemisestä.

- Miten mielestäsi yleisellä tasolla etätöiden tekeminen on ohjeistettu ja järjestetty Rajavartiolaitoksessa?

- Miten paljon olet keskimäärin tehnyt etätöitä työjakson aikana ja missä (kotona, mökillä ...)?

- Mitkä asiat palvelustehtävissäsi edesauttavat tai estävät etätöiden tekemisen?

- Miten esimies on suhtautunut etätöihisi ja missä määrin olet itse saanut vaikuttaa etätöiden ajankohtiin?

- Mitä hyviä tai huonoja puolia olet havainnut etätöitä tehtäessä?

- Oletko havainnut etätöitä tehdessäsi muutoksia työn tuottavuudessa?

- Miten hyvin tietoliikenneyhteydet toimivat etätöpaikassasi?

- Entä työergonomia, onko se kunnossa? Onko käytössäsi erillinen työhuone tai -tila vai teetkö töitä keittiön pöydän äärellä?

Kapteeni **Janne Natri** toimii Ilomantsin rajavartioston päällikkönä.

Etätöymääräys on mielestäni selkeä. Esimiehellä on kuitenkin mahdollisuus päättää kokonaisuudesta. Lisäksi erikseen sovittaessa on mahdollisuus tietyissä rajoissa soveltaa määräystä.

Etätöitä olen tehnyt kotona keskimäärin 1–2 päivää työjaksossa. Kotona työskentely on painottunut epidemia huippuihin ja esimerkiksi työpäiville, jolloin on ollut pitkäköjiä videokokouksia tai laajempia suunnittelutehtäviä/vastaavia.

Näkemykseni mukaan ihmisten tapaami-

nen ja henkilökohtainen vuorovaikutus kuuluvat olennaisena osana operatiivisen yksikön johtamistoimintaan. Erilaiset kokoukset, tapahtumat ja suunnittelutehtävät kuitenkin osaltaan vievät työaikaa pois läsnäolosta ja oman yksikön suoranaista johtamisesta. Nykyinen tehtäväni ei sovellu kovin laajamittaiseen etätöiden tekemiseen. Esimieheni on suhtautunut etätöiden tekemiseen hyvin positiivisesti ja antanut toiminnanvapauden suunnitella omat työni. Etätöitä tehdessä pystyy luomaan paremmin häiriöttömän työympäristön. Huonona puolena koen fyysisten kontaktien vähene-
misen. Työn tauottaminen meinaa unohtua etätöitä tehdessä.

Tietyt työtehtävät sujuvat etätöissä tehokkaammin, toiset taas tehokkaammin läsnäolona työyksikössä. Kokonaisuudessa on ole havainnut muutoksia tuottavuudessa.

Tietoliikenneyhteydet toimivat hyvin.

Fyysisessä työpisteessä kotona on parantamisen varaa. Työskentelen keittiön pöydän ääressä.

- Omalta osaltani ajoittain tehdyt etätöyt helpottavat työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista ja keventävät henkilökohtaista kokonaiskuormitusta sekä lisäävät hyvinvointia.

Kapteeni **Janne Määttä** toimii vanhempana opettajana (rikostorjunta) Raja- ja Merivartiokoululla Imatralla.

Tämän hetken ohjeistus ja työnantajan määräys ovat oikein hyvät. Voimassa oleva malli sopii ja sallii erinomaisesti etätöiden tekemisen niissä

työissä, joissa se on yleisestikin mahdollista. Ohjeistus antaa mahdollisuuden järjestellä etätöitä myös yksilöllisesti saman yksikön ja samaa työtä tekevien henkilöiden parissa.

Päivittäisten työaikojen määrittämiseen ja kestoon voisi vielä panostaa ja antaa siihen enemmän mahdollisuuksia sopia esimiehen kanssa. Nyt oikeastaan ainoa mahdollisuus tehdä etätöitä on 7 h 15 min päivittäin. Olisi hyvä, jos asiasta voisi vielä joustavammin sopia yhdessä esimiehen kanssa, voisi tehdä joskus pidemmän ja joskus lyhyemmän päivän.

Teen tällä hetkellä etätöitä vaihtelevasti. Paljon riippuu siitä, onko jokin kurssi opettavana tai valmistelussa. Keskimäärin etätöitä tulee tehtyä kuusi päivää kolmen viikon jaksossa, vaikka mahdollisuus olisi tehdä 12 päivää. Pääsääntöisesti olen tehnyt etätöitä kotona, vain muutamia päiviä vuodessa mökiltä. Työni on opetustehtävien ulkopuolella varsin itsenäistä. Se mahdollistaa enemmänkin etätöiden tekemistä. Tietysti silloin kun opetamme, ei etätöiden tekeminen ole välttämättä mahdollista. Joten asia on varsin paljon omissa käsissä. Rajoittavin tekijä etätöille on erilaisten opettavien ja kehitettävien asioiden pohtiminen ja suunnitteleminen yhdessä muiden opettajien ja kurssinjohtajien kanssa.

Yhteistyö esimiehen kanssa sujuu erinomaisesti. Pystyn määrittelemään itsenäisesti mahdolliset etätöypäivät, kunhan ne ovat sopusoinnussa opetustehtävieni ja muiden pakollisten virkamenojen kanssa.

Etätöitä tehdessä viet väkisin työt kotiin. Se on mielestäni huono asia. Oman jaksamisen kannalta yritän pitää työt mahdollisimman paljon irti kotiarjesta. Pelkästään etätöitä tekemällä se ei onnistuisi. Tämä on yksi suurimmista syistä, miksi pidän myös perinteisestä työskentelystä työpaikalla. Huonona puolena on myös se, että työpaikalla tapahtuva sosiaalinen kanssakäyminen kuten keskustelut ja vaikka opetuksen ideointi jäävät vähemmälle. Etätöissä kanssakäymisestä tulee jäykkää ja turhan muodollista, jos kommunikointi tapahtuu pelkästään Skypellä – luovuus karsii.

Erinomaisen hyvänä puolena on tietysti työmatkoihin kuluvan ajan säästö ja etätöissä ehdoton työrauha, jos käsillä on sitä vaativia työtehtäviä. Eli kyllä etätöille on eh-

dottomasti "tilausta" ja sen joustava käyttö parantaa merkittävästi työssä viihtyvyyttä. Lisäksi vapaa-ajan lisääntyminen pitkien työmatkojen sijaan parantavat työtyytyväisyyttä ja viihtyvyyttä.

Tietyissä tilanteissa tuottavuus on etätöissä paljon parempi. Erityisesti silloin, kun tehdään jotain selkeästi yksin valmistettavaa asiaa. Työnkuva ja tehtävät pitävät kuitenkin olla selviä, jotta etätyöstä tulee tuottavaa.

Teen etätöitä kotona, jossa yleisesti internet-yhteyden toimivuus on hyvä. Tässä ei ole ollut juurikaan ongelmia. Toki tekniikka toimii aina parhaiten kiinteässä yhteydessä verkkoon.

Työergonomiaan on pitänyt tietysti panostaa itse. Olen siinä mielessä hyvässä asemassa, että minulla on työskentelyä varten kotona oma työhuone, johon olen voinut hankkia hyvän työpöydän ja tuolin. Jos joku voisi toivoa, niin mahdollisuutta esim. extra-näytön käyttöön etätöiden yhteydessä. Mutta kohtuus kaikessa.

- En itse vanno kovin paljon pelkän etätöiden nimeen. Johtuneeko siitä, että pidän työskentelystä yhdessä ihmisten kanssa. Pelkkä etätö ja kotona nyhöttäminen kadottaa tärkeän palan työn viihtyvyydestä, eli sosiaalisen kanssakäymisen hyvien työkavereiden ja porukan kesken.

Oikein jaksoitettuna ja hyvällä suunnittelulla etätyöllä saadaan kuitenkin etuja työnteon tehokkuuden ja työmatkoista vapautuvan vapaa-ajan muodossa.

Kapteeni **Pasi Könönen** toimii Rajavartijan Peruskurssin johtajana Raja- ja merivartiokolulla. Ajoittain hänen etätyöpisteensä on Saimaan kesämökillä, mistä valokuva.

Nykyinen malli on kyllä toimiva, sanoisin jopa virkamiesystävällinen. On tultu paljon niistä ajoista, kun kokeiltiin etätöitä Raja- ja Merivartiokou-

lulla. Alkuun piti tehdä Exceliin päivittäinen suunnitelma, mitä töitä teet aamupäivällä ja iltapäivällä. Sitten esimies hyväksyi suunnitelman ja sen jälkeen voit olla etänä. Toki tarkistuksia tehtiin myös työpäivän jälkeen ja katsottiin, onko tehty tulosta. Nykyiset ohjeet ovat selkeät, ja on kaikkien työntekijöiden etu, että voimme tehdä joustavasti töitä, kunhan vain hoidamme työtehtävät ammattitaidolla.

Olen ehkä ei-normaali etätyöntekijä, koska teen aika vähän etätöitä. Ehkä keskimäärin 1–2 päivää/viikko, silloin kun ei ole opetusvastuuta. Etätöitä teen pääasiassa kotona, välillä myös kesämökillä Saimaalla.

Etätöiden tekeminen vaihtelee paljon. Kun peruskurssi on lähiopiskelussa, niin lähtökohtaisesti myös kurssinjohtajan paikka on Immolassa. 120 hengen opiskelun järjestäminen, opettaminen ja johtaminen on monesti paljon helpompaa paikan päällä. Tänä vuonna olen tehnyt enemmän etätöitä, kun minulla on ollut johdettavana Rajavartijan jatkokurssi ja tulevan peruskurssin pääsykokeet.

Esimiehet ovat suhtautuneet tosi hyvin etätöihin, ja meillä ainakin yksikössä luotetaan siihen, että työntekijä tietää, milloin voi olla etätöissä ja milloin ei.

Ei oikeastaan mitään. No jos joku sanoo, niin etätöissä tuntuu, ettei kukaan edes soita, mutta kun on työpaikalla, niin huoneen ovi käy kuin saluunan ovet.

Jotkut asiat voi olla tehokkaampaa tehdä etätöissä, mutta muuten minusta tuottavuus on ihan samantasoista.

Tänä vuonna on toiminut paljon paremmin. Jos on ollut ongelmia, niin yleensä ongelmat ovat laajempia ja vaikuttavat kaikkialle.

Tämä on varmaan isoin ero etätöiden ja työpisteen välillä. Nykyisellä työpaikallani on työnantajan puolesta todella hyvä työergonomia. Etätöissä itsellä tulee tehtyä liikaa töitä pirttipöydän päässä, välillä tyhjänä olevassa koululaisen työpöydällä tai kiik-kutuolissa. On tärkeä liikkua riittävän usein etätöissä ja vaihtaa työskentelyasentoja.

- Etätöiden huonona puolena itselläni on, että työmatkaliikunta polkupyörällä jää pois, täytyy korvata ruokatunti liikunnalla ja ulkoilulla. Tämänkin kun ottaa vaihteluna, niin on etätyömahdollisuus hieno asia, josta kannattaa pitää kiinni ja kehittää. Monelle muulle työntekijälle etätö on paljon isompi asia kuin itselleni, kun he sen ansiosta voivat yhteensovittaa paremmin työn ja perhe-elämän.

Yliluutnantti **Mika Ropponen** toimii Raja-toimiston toimistoupseerina Pohjois-Karjalan rajavartiostossa.

Ohjeistus on ollut selkeää ja järjestetty hyvin Rajavartiolaitoksessa. Keskimäärin olen tehnyt 6–9 päivää työjaksossa etätöitä ja työskennellyt kotona.

Työni on lähes kokonaan päätetyöskentelyä, joten voin käytännössä työskennellä missä tahansa. Turvaluokitellun materiaalin käsittely rajoittaa etätyöskentelyä.

Esimies on suhtautunut erittäin hyvin etätyöskentelyyn, ja olen saanut vaikuttaa hyvin etätöiden ajankohtiin.

Pystyn pitämään paremmin huolta työhyvinvoinnistani mm. vähentyneen työmatka-autoilun takia. Sosiaalinen kanssakäymisen työkavereiden kanssa on vähentynyt. Etätyöskentelyssä työn tauotus voi unohtua.

Työn tuottavuus on parantunut rauhallisen etätyöskentelyn olosuhteiden ja parantuneen työhyvinvoinnin takia.

Tietoliikenneyhteydet toimivat etätyöpaikassani erinomaisesti.

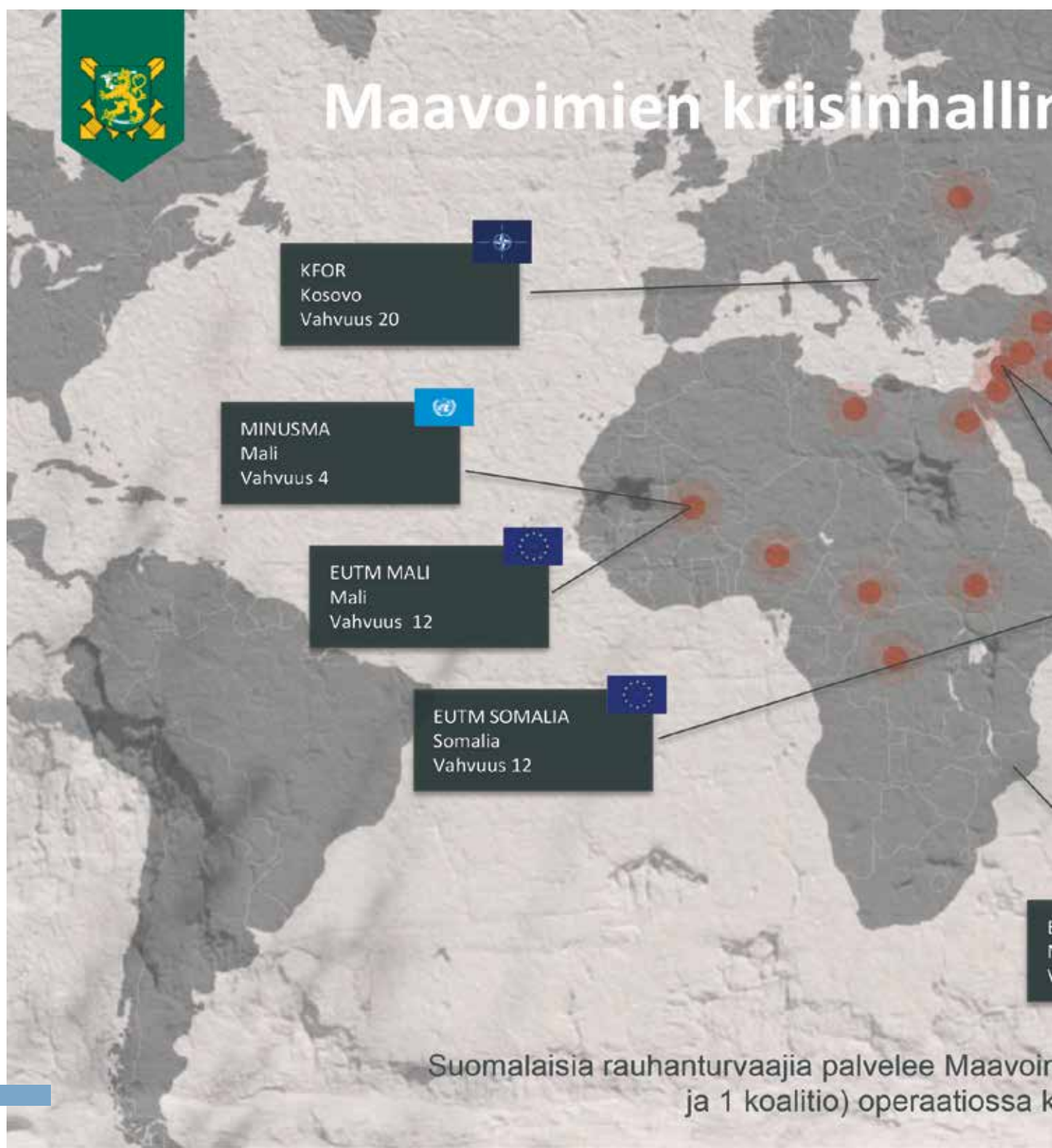
Käytössäni on erillinen etätyöhuone ja työpöytä.

Miten Nato-jäsenyys vaikuttaa kriisinhallintatehtävien kiinnostavuuteen?

Teksti: Matti Vihurila Karttakuva: Maavoimat

Suomi lisää osallistumistaan kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan, kun ensi tammikuussa Kosovoon lähetetään taistelupioneerijoukkue tarvittavine tukiosineen. Millaisia tulevaisuudensuunnitelmia Maavoimilla on kriisinhallinnan suhteen ja

miten todennäköinen Nato-jäsenyys tulee vaikuttamaan sotilaalliseen kriisinhallintaan? Kysymyksiin vastasi Maavoimien operaatiopäällikkö, prikaatikenraali **Tero Ylitalo**.

Millaisia lähitulevaisuuden näkymiä Maavoimilla on osallistua kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja mihin painopiste on asettumassa?

- Maavoimien osallistuminen ulottuu tällä hetkellä kattavasti YK-, EU- ja Nato-johtosiin operaatioihin, joiden lisäksi voidaan vielä mainita koalitiijohtoinen operaatio Irakissa. Merkittäviä muutoksia kohteissa tai toiminnan volyymissä ei ole tunnistettavissa lähitulevaisuudessa. Toki toisinaan kriisialueiden kehitys voi olla nopeaakin, millä voi olla vaikutuksensa myös maavoimien toimintaan. Maavoimat toimeenpanee tehtäväksi saamansa operaatiot kussakin tilanteessa.

Millaisia vaikutuksia todennäköisellä Nato-jäsenyydellä tulisi olemaan Suomen halukkuuteen osallistua YK:n sijasta Nato-johtosiin kriisinhallintaoperaatioihin (Maavoimien arvio)?

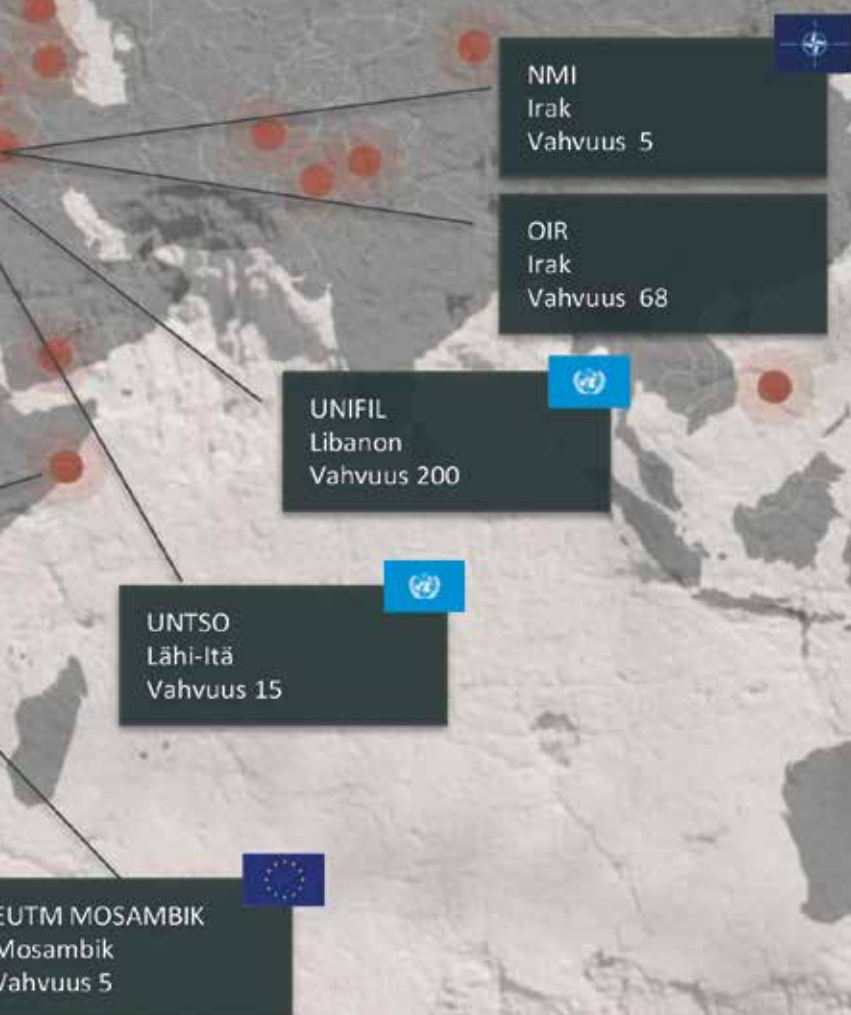
- Todennäköinen Nato-jäsenyys tuskin muuttaa ainakaan merkittäväällä tavalla Suomen suhtautumista YK-johtosiin operaatioihin. YK säilynee keskeisenä viitekehysenä kansainvälisessä sotilaallisessa kriisinhallinnassa myös tulevaisuudessa.

Nato-jäsenyyden myötä Suomi joutuisi lähettämään ammattisotilaita, pääosin upseereita, Naton esikuntiin 3-4 vuoden komennuksille. Tämänhetkinen arvio määrästä on runsaat 100

ammattisotilasta. Miten Maavoimissa arvioidaan tämän vaikuttavan halukkuuteen hakeutua sen johdossa oleviin kriisinhallintatehtäviin?

- Nato-jäsenyyden myötä kansainvälisen kokemuksen merkitys kasvaa kaikissa henkilöstöryhmissä. Maavoimissa tarvitaan jatkossakin henkilöstöä sekä esikuntakomennuksille että kriisinhallintatehtäviin. Haluan uskoa, että tulevinakin vuosina löydetään sopiva tasapaino ja oikeat osajat sekä esikuntiin että operaatioihin.

ntaoperaatiot joulukuu 2022

mien johtamissa kahdeksassa (3 YK, 3 EU, 2 NATO) konfliktialueilla ympäri maailmaa.

Maria Löfgren valittiin Akavan puheenjohtajaksi

Akavan liittokokous valitsi puheenjohtajakseen oikeustieteen kandidaatti **Maria Löfgrenin**.

Ennakkoon arveltiin kisasta tulevan äärimmäisen tiukka vastaehdokkaan **Jarin Jokisen** välillä. Kummankin ehdokkaan taakse oli ennakkoon ilmoittautunut useita liittoja, kummankaan kuitenkin saamatta selkeätä enemmistöä. Lopullinen ratkaisu jäi varsinaiseen vaalipäivään. Vaalin jälkeen ero osoittautui kuitenkin selkeäksi Löfgrenin tultua valituksi äänin 514–383.

Vaalissa kullakin Akavan 36 jäsenjärjestöllä on käytössään jäsenmäärään suhteutettu äänimäärä. Ääniä oli jaossa kaikkiaan 897, joista Päällystöliitolla oli kolme ääntä. Liittokokouksessa Päällystöliittoa edusti puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen**.

- Akavan puheenjohtajaksi oli kaksi hyvää ehdokasta. Keskustelemaan vaalikampanjan aikana esille nousseet suuntaviivat vievät varmasti akavalaista edunvalvontaa eteenpäin. Uskon, että Maria Löfgren täyttää odotukset koko Akavan puheenjohtajana. Tässä yhteydessä on hyvä muistaa ja kiittää puheenjohtaja **Sture Fjäderiä** mittavasta työstään Akava-yhteisön ja suomalaisen työmarkkinajärjestelmän hyväksi.

Löfgrenin tehtävä alkoi välittömästi jatkuen toukokuussa 2024 pidettävään liittokokoukseen asti. Poikkeukselliseen keston on syynä edellisen puheenjohtajan Fjäderin ilmoitus jättää tehtävä kesken kauden. Jukon toiminnanjohtajana toimii väliaikaisesti neuvottelupäällikkö **Markku Kojo**.

Tommi Suutarisen ta Vuoden sotilasmuusikko

Panssariprikaatissa palveleva yliluutnantti **Tommi Suutarinen** on valittu vuoden 2022 sotilasmuusikoksi. Suutarinen toimii apukapellimestarina Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa. Lisäksi hän on toiminut Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan valtakunnallisten pääsykokeiden kehittäjänä ja suunnittelijana.

Katariina Murto JUKOn puheenjohtajaksi

Pääsopijajärjestö JUKOn puheenjohtajavaalit käytiin 22.11. edeltäneen puheenjohtaja **Olli Luukkaisen** luovuttua tehtävästä. Puheenjohtajavaalissa oli kaksi ehdokasta: OAJ:n puheenjohtaja ja Upseeriliiton puheenjohtaja **Ville Viita**. Vaaleissa Murto sai 222 ääntä ja Viita 170 ääntä. Viita edusti vaalissa 15 akavalaisen liiton yhteenliittymää Vakavaa.

Elin aika- ja palkkakerroin vahvistettu vuodelle 2023

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut ensi vuoden elinaikakertoimeksi **0,94419**. Kerroin leikkaa vuonna 2023 alkavia työeläkelain mukaisia vanhuuseläkeitä 5,581 prosenttia.

Kertoimen leikkaavaa vaikutusta pääsee pienentämään pidemmällä palvelusajalla. Kun eläkkeen karttuma on kaksi prosenttia vuodessa ja tavoitetaso on 60 prosenttia, kartuttaa uransa aikana karttumaprosentteja yli 60. Näitä yli meneviä osuuksia voi hyödyntää elinaikakertoimen leikkaavaa vaikutusta kompensoitaessa.

Vuoden 2023 palkkakertoimeksi sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut **1,558**. Alkavan eläkkeen tasoa määritettäessä kukin kymmenestä laskentavuodesta määräytyy eläketapahtumavuoden ja laskentavuoden välisestä suhteesta. Kyseisen

vuoden osalta vähennetään vielä työeläkemaksu muista ammattiryhmistä poiketen. Liiton eläkelaskuriin on päivitetty uusimmat kertoimet. Nämä vahvistetut kertoimet ovat käytössä aina 30.11.2023 tapahtuviin eläköitymisiin asti. Sen jälkeisiin eläketapahtumiin laskurissa on arviokertoimet.

Jonne Rinne Euroopan poliisien keskusjärjestön johtoon

SPJL:n puheenjohtaja **Jonne Rinne** valittiin marraskuussa eurooppalaisten poliisiliittojen keskusjärjestön EuroCOP:n puheenjohtajaksi. Puheenjohtajakauden pituus on kaksi vuotta.

- Puheenjohtajan valinta pienestä jäsenmaasta osoittaa arvostusta sekä suomalaisista ammattijärjestötoimintaa että suomalaisia poliiseja kohtaan. Myös Suomi hyötyy EuroCOP:n toiminnasta, sillä eurooppalaisten poliisijärjestöjen yhteistyö on nyt entistäkin tärkeämpää, Rinne kommentoi valintaansa SPJL:n tiedotteessa.

Puolustusvaliokunta lausui kansainvälisestä avusta

Valiokunta antoi lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunnossa otetaan kantaa lakiesitykseen ehdotettujen muutosten tarpeellisuudesta. Yleisesti ottaen valiokunta toteaa, että kansainvälisen yhteistyön merkitys puolustuksen, turvallisuuden ja varautumisen kysymyksissä on edelleen kasvanut siitä, kun kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annettu laki vuonna 2017 tuli voimaan.

Lakiesityksellä ei ole vaikutusta Puolustusvoimien henkilöstön eikä asevelvollisten asemaan.

Lausunto on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/PuVL_11+2022.aspx

Talvi tulee, suksille MARS!

Suomalaiset ovat tunnetusti hiihtohullua kansaa. Lehden ilmestyessä talvella on jo toivottavasti satanut lunta. Päättänkin nyt ottaa esittelyyn helpon tavan aloittaa hiihto tai päivittää nykyisiä välineitäsi. Hiihto on yllättävän hauskaa, eikä sitä tarvitse veremaku suussa harastaa, hauskaa hyvässä seurassa. Oli hiihtäjä sitten maailman huippu tai Pekka Perusjätkä, oleellisin asia on saada juuri itselle sopiva paras mahdollinen suksi. Hiihdossa nimenomaan välineellä on väliä.

Karvapohjasukset

Helpoin tapa aloittaa hiihto on hankkia karvapohjasukset. Se on niin helppo suksi, että kynnys lähteä ladulle on matala. Se toimii kaikilla keleillä hyvin. Marketista voit saada karvapohjat jopa alle satasella ja erikoisliikkeessä vähän laadukkaampien kapuloiden hinta alkanee kakkosella. Mikäli hiihdät kuntoillaksesi niin silloin välineisiin kannattaa satsata. Jos taas hiihdät alle kymmenen kertaa talvessa niin silloin voi miettiä. Ennen liikkeeseen menoa kannattaa miettiä budjetti. Itse liikkeessä on syytä olla rehellinen hiihtotaukostaan, pituudesta ja painosta. Niissä ei kannata huijata. Karvapohjasuksi ei toimi, ellei sitä ole valittu oikein, sen pitää olla liukuvaiheessa irti ja ponnistusvaiheessa kiinni. Jos suksi on liian löysä, se tökkii eikä luista. Jos se taas on liian jäykkä, se luistaa muttei pidä. Suosittelen menemään alan liikkeeseen, kun suunnittelet välineiden ostoa. Näin saat varmasti sopivat välineet, niin monet kuin sauvatkin. Karvapohjasuksiin kannattaa ehdottomasti valita siirrettävät siteet, koska sidettä siirtämällä voi vaikuttaa pitoon ja luistoon.

Perinteisen "pertsan" tekniikka haltuun

Hiihtämään oppii kuka tahansa, toki hyvän tekniikan hallitseminen vaatii harjoitusta. Hyvä tekniikka takaa sen, että kaikki lihasryhmät työskentelevät tehokkaasti. Olennaista on taito seistä suksella, vartalo suorassa linjassa suksien päällä. Hyvän tekniikan oppiminen edellyttää tasapainon hallintaa, onkin hyvä harjoitella tekniikkaa ilman sauvoja. Kun tekniikka on hallussa niin sen jälkeen pitää harjoitella hyödyn-tämään niitä oikeissa maastonkohdissa ja vauheissa. Oikean tekniikan valinta maas-

ton mukaan tekee hiihdosta taloudellista ja tehokasta. Tärkeää on myös, että suksi pitää.

Vuorohiihto muistuttaa liikeradoiltaan hyvin pitkälti kävelyä ja juoksua. Vuorohiihtoa käytetään loivissa ja jyrkimmissä ylämäissä. Sitä ei kannata tasamailla käyttää, koska potkusta tulee usein kiihtyvän vauhdin takia hätäinen ja se jopa heikentää tekniikkaa. Vuorohiihdossa sinun pitää kiinnittää huomiota hyvään rytmiin, yhden suksen tasapainoiseen liukuun ja eteenpäin pyrkivään ylävartalon asentoon. Potkuun saat voimaa, kun tuot painon liukuvan suksen päälle, tämä onnistuu tuomalla lantiot ylös ja eteen. Käsillä rytmität liikettä. Vuorohiihdon yleisin virhe on kahden suksen liuku, tällöin suksi läsääntä latuun liian taakse ja liu'ut hetken matkaa kahdella suksella, etkä tästä syystä saa uuteen potkuun kunnolla koko vartalon painoa. Lähetä uusi potku matkaan heti toisen suksen palautuessa sen vierelle. Vuorohiihtoa kannattaa harjoitella ilman sauvoja. Näin opit seisomaan suksella ja saat potkun kohdilleen.

Nopein tasamaan ja loivien alamäkien tekniikka on tasatyöntö. Oikein hallittuna tasatyöntö on tehokas ja taloudellinen tekniikka, siinä liikeradat ovat laajoja ja voi-maa tuotetaan kiihtyen koko työnnon ajan. Työntö lähtee edestä, pidä kyynärvarret hieman koukistuneina. Iske sauvat lumeen hieman siteiden etupuolelle. Ole tarkkana, ettei liike lähde ennen kuin sauvat ovat lummessa. Aloita liike painamalla vatsalihaksilla, pidä kyynärpäissä ja yläselässä tiukka pito, käsillä ei saa antaa periksi. Työnnon alussa seuraa katseella nyrkkejä ja paina leukaa rintaan, näin saat vatsalihakset aktivoitumaan oikein. Työnnon lopussa voit nostaa katseen eteenpäin. Pidä pää, ylävartalo ja kädet samassa linjassa. Vartalo pitää tuoda ylös samaan aikaan kuin kädet. Nosta lantio ylös, ettet jää istumaan, näin saat vartalosi painon mukaan uuteen työntöön eli pääset työnnon päälle.

Kun tasatyöntö käy raskaaksi, tällöin oikea tekniikka loiviin ylämäkiin ja tasamailla on yksipotkuinen tasatyöntö. Tässä tekniikassa vuorottelevat vuorojaloin tehtävä potku ja tasatyöntö. Liikkeet tapahtuvat osittain samanaikaisesti. Tässä tekniikassa on tärkeintä, että teet kaikki vaiheet hätäilemättä ja rauhallisesti. Tasatyönnon jälkeen potkusi lähtee samanaikaisesti, kun kädet palautuvat eteen. Ajoitus on oi-

kea, kun kädet ohittavat reisilinjan, älä siis kiirehdi potkun kanssa vaan tee se synk-roonissa käsien liikkeen kanssa. Potkuun saat paremmin voimaa, kun liukuvaiheessa tuot ponnistavaa jalkaa päkiän verran toisen edelle, eli potku tapahtuu vartalolinjan etupuolelta. Kun ajoitat ja suuntaat potkusi oikein, lantiosi nousee käsien mukana ylös uudestaan tapahtuvaa tehokasta tasatyöntöä varten. Yhtä aikaa työnnon kanssa potkun tehnyt jalkasi palautuu eteen rauhalliseen liukuvaiheeseen.

Haarakäyntiä tarvitset jyrkissä ylämäissä, se muistuttaa rytmikästä kävelyä. Liike tapahtuu ristikkäisen käden ja ristikkäisen jalan samanaikaisella askelluksella. Muuta suksien V-kulmaa mäen jyrkkyyden ja suksien pidon mukaan. Hyviä tekniikkavinkkejä ja videoita löydät internetin ihmeellisestä maailmasta.

Mukavaa joulun odotusta lukijoille!

"Reippaus ei maksa mitään!"
Toni Rinta
Urheilujohtaja
Päällystöliitto ry
toni.rinta@paalystoliitto.fi
0299456126

Tervetuloa jäsenet Päällystöliiton Evp-yhdistyksen Talvipäiville

Tekstit: Markku Virtanen

Talvipäiviä vietetään tällä kertaa Jyväskylässä 18.–19.3. Sokos hotelli Alexandrassa. Hotelli sijaitsee aivan Jyväskylän keskustassa osoitteessa Hannikaisenkatu 35. Rautatieasemalta on noin 150 metrin kävelymatka.

Aloitamme lauantaina perinteisesti lounaalla klo 11, jonka jälkeen tutustumme opastetusti paikkakuntaan. Veljesillallisen nautimme klo 19 hotellilla. Veljesillalliselle pukeudutaan siistimpiin vaatteisiin (smart casual).

Sunnuntaina aamiaisen jälkeen pidetään yhdistyksemme vuosikokous kello 10 alkaen. Kokouksen päätyttyä onkin jo kotiin paluun aika.

Ilmoittautumiset tilaisuuteen lähetetään

osoitteeseen lauri.sund@pp1.inet.fi tai soittamalla Laurille numeroon 0500 736 383. Ilmoittautuminen varmistetaan maksamalla osallistumismaksu yhdistyksen tilille: FI90 4456 0010 2343 19. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 20.2.

Kustannukset ovat seuraavat:

Majoittuminen

pe-su 170 €/henkilö, 2-hengen huone

la-su 130 €/henkilö, 2-hengen huone

Veljesillallinen 50 €/henkilö

Jos haluat majoittua yksin, on lisämaksu 49,50 €/vuorokausi.

Tervetuloa

Vuosikokouskutsu

Tervetuloa osallistumaan Päällystöliiton Evp-yhdistyksen sääntömääräiseen vuosikokoukseen 19.3.2023 klo 10 Jyväskylän Sokos Hotelli Alexandraan osoitteessa Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Hallitus

Keijo Koivistolle Kekrinpäivän tunnustuspalkinto

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Kalevalaseura jakaa vuosittain Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön parissa ansioituneille henkilöille. Palkintokategorioita on kolme: nuoret tutkijat ja taiteilijat (3 000 €), ansioituneet tutkijat ja taiteilijat (1 000 €) sekä perinteentaitajat ja -tallentajat (1 000 €).

Filosofian tohtori, kapteeni evp. Keijo Koivisto (s. 1945) vastaanotti hänelle myönnetyn Perinteentallentajan palkinnon. Koivisto oli mm. Ilmavoimissa koulutus- ja henkilöstöalan tehtävissä, ja on aktiivipalveluksen jälkeen toiminut freelance-tutkijana.

Palkitsemisperusteissa Koiviston todetaan tehneen yhteistyötä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkiston kanssa vuodesta 1995, jolloin käynnistettiin ensimmäinen ammattisotilaiden perinteen keruukilpailu. Ali-, toimi- ja opistoupseerien perinneyhdistys ry:n (ATOP) puheenjohtajanakin toiminut Koivisto on alusta pitäen ollut alansa perinteenkeruun tärkeä toimija.

Arkiston kanssa jo vuosikymmeniä jatkunut yhteistyö on tuottanut Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kokoelmiin mittavan määrän aineistoa viiden yhdessä toteutetun muistitietokeruun osalta. Perinteen tallentamisessa Koiviston johtajuutensa on ollut taltioida ammattikunnan moninainen työkulttuuri ja varuskuntiin liittyvä muistitieto tuleville sukupolville.

Keijo Koiviston kirjallinen tuotanto on varsin laaja. Hän on mm. toimittanut ali-, toimi- ja opistoupseerien historian Sama kaiku on askelten ja ollut toisena kirjoittajana vuonna 2009 ilmestyneessä teoksessa 80 vuotta turvallisuutta, Päälystöliitto ry. 1929–2009.

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
2023*

Varaa, virkisty ja nauti!

Haku lomakaudelle 1.5. – 31.8. päättyy 28.2.